

**Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta
Katedra dějin a didaktiky dějepisu**

**Dějiny obce Horní Počaply od roku 1850
se zaměřením na společenský život**

The history of the village Horní Počaply from the year 1850
until today with the focus on social life

Bakalářská práce
Elena Krbcová
2024

**Vedoucí práce: Mgr. Dušan Foltýn
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: D-VV**

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucího práce Mgr. Dušana Foltýna a uvedla jsem všechny použité prameny, literaturu a další informační zdroje.

V Horních Počaplech 15. 4. 2024.

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Dušanu Foltýnovi za vedení mé práce a paní Věrušce Vávrové, jakožto i pánům Oldřichu Novotnému a Pavlu Víznerovi, za ochotně poskytnutá interview.

Abstrakt

Hlavním obsahem této práce bude historie obce Horní Počaply, její kulturní vývoj a činnost místních kulturních spolků a institucí. První část práce bude obsahovat shrnutí obecních dějin od roku 1850 až po konec dvacátého století, s krátkou doplňkovou podkapitolou věnující se dvacátému prvnímu století. Druhá část práce bude věnována místním kulturním a vzdělávacím institucím, vývoji zdejšího školství, fungování kostela a chodu kulturního domu a kina. Třetí část se zaměří na fungování obecních spolků a jejich účasti na dění v obci.

Klíčová slova

Horní Počaply, Mělnicko, Středočeský kraj, historie obce, kultura, kulturní spolky, obecní instituce

Abstract

The main content of this thesis will be the history of the village Horní Počaply, its cultural development, and activities of local cultural associations and institutions. The first part of the thesis will contain a summary of the village's history from the year 1805 until the end of the 20th century, with a short additional chapter dedicated to the 21st century. The second part of the thesis will be dedicated to local cultural and educational institutions, development of local education, the activities of the church, and operation of culture house and cinema. The third part will focus on activities of the local associations and their participation in running the village.

Key words

Horní Počaply, Mělník area, The Central Bohemian region, village history, culture, culture associations, village institutions

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Metody, rozbor pramenů a literatury.....	9
3 Historie Horních Počapel.....	10
3.1 Od prvních zmínek po devatenáctém století.....	10
3.2 Horní Počaply po roce 1850.....	12
3.3 Začátek dvacátého století a první světová válka.....	12
3.4 Počaply za časů první republiky.....	14
3.5 Doba protektorátu a dopad druhé světové války.....	15
3.6 Horní Počaply napříč desetiletími komunistického režimu.....	17
3.6.1 Roky po válce a padesátá léta.....	18
3.6.2 Šedesátá léta.....	19
3.6.3 Sedmdesátá léta.....	20
3.6.4 Osmdesátá léta.....	21
3.7 Obec od revolučního roku 1989 do přelomu tisíciletí.....	22
3.8 Od roku 2000 do současnosti.....	22
4 Historie místních vzdělávacích a náboženských institucí.....	23
4.1 Dějiny školy základní a mateřské.....	23
4.1.1 O počátcích výuky v Počaplech a její průběh v devatenáctém století.....	23
4.1.2 Vyučování od roku 1900 po Protektorát.....	24
4.1.3 Osud školy v letech nacistické okupace.....	25
4.1.4 Proměny školy v době komunistického režimu.....	25
4.1.5 O letech padesátých.....	25
4.1.6 Šedesátá léta.....	26
4.1.7 Léta sedmdesátá.....	27
4.1.8 Devět let před revolucí.....	28
4.1.9 Osud školy po konci režimu a jak je to dnes.....	28
4.2 Dějiny místního kostela a kláštera.....	29
4.2.1 Změny na tváři kostela.....	29
4.2.2 Praktická stránka kostelní historie.....	32
4.3 O počapelském klášteře.....	32
5 O kulturním životě v obci, občanských uskupeních a spolcích.....	33
5.1 Jak vlastně probíhaly společenské akce.....	33
5.2 Kulturní dům a kino.....	34
5.2.1 Kino.....	34
5.3 Divadlo a skupiny s ním propojené.....	35
5.3.1 Loutkové divadlo.....	36
5.4 Pěvecké a recitační spolky.....	36
5.5 Sdružení Sokol a historie místních sportovců.....	37
5.5.1 O fotbalovém klubu.....	38
5.5.2 Krátká historie klubu stolního tenisu.....	38
5.5.3 Sportovní areál a posilovna.....	39
5.6 Aktivita dětí aneb Skaut a Pionýr.....	39
5.7 Dobrovolní hasiči.....	40
5.7.1 Mladý požárník.....	41
5.8 Svaz žen a další ženská aktivita v obci.....	41
5.8.1 Družstvo Styl.....	43
6 Významné osobnosti obce a další zajímavosti.....	43
6.1 Počapelské osobnosti.....	43
7 Závěr.....	44
8 Seznam pramenů a literatury.....	47

9	Obrazová příloha (řazeno podle textu).....	52
---	--	----

1 Úvod

V této bakalářské práci zkoumám dějiny obce Horní Počaply, mezi lety 1850 až po současnost. Hlavní pozornost věnuji společenskému dění, a proto jsem práci rozdělila následovně: první hlavní kapitola se věnuje obecným dějinám, a je dále rozdělena na jednotlivé podkapitoly, podle významných milníků státních dějin, přičemž historii od revolučního roku 1989 po současnost věnuji jen minimální pozornost. Druhou kapitolou je historie místní školy a náboženských institucí a třetí se zblízka věnuje jednotlivým spolkům, které zde existovaly nebo ještě stále existují.

Obec Horní Počaply se nalézá na okraji Středočeského kraje, na pravém břehu řeky Labe. S řekou je spojena teorie o původu názvu obce, kdy místní obyvatelé okrádali lodě, plavící se kolem, tedy “čapali” jejich náklad, z čehož mohlo vzniknout jméno Počaply.¹ Je důležité si obec neplést s nedalekou vesnicí, kousek od Litoměřic, která rovněž nese jméno Počaply, dodatek Horní ovšem chybí. Toto zmiňuji, aby nedošlo k nedorozumění, neboť v textu obec často zmiňuji jen jako Počaply, a to ze zvyku, neboť místní celý název téměř nikdy nepoužívají.

Horní Počaply se nacházejí necelé čtyři kilometry od města Štětí a zhruba třináct kilometrů od Roudnice nad Labem, do jejíhož okresu ještě v první polovině minulého století patřily. Obě tato města spadají do Ústeckého kraje. Nejbližším významným městem Středočeského kraje je věnný Mělník, který je rovněž třináct kilometrů vzdálený, do jehož okresu obec nyní spadá. Obec se během let postupně rozrůstala kolem spojnice mezi Štětím a Mělníkem, která teď tvoří hlavní silnici, procházející skrze obec. Druhou významnou spojnicí v těchto směrech je zdejší dráha, spojující obec až se vzdáleným Ústím nad Labem a hlavním městem Prahou. Trať je v této oblasti téměř perfektní paralelou silnice. Železnice je důležitá také pro zásobování zdejší elektrárny.

Obec se nyní skládá ze dvou místních částí. Horní Počaply a Křivenice, což je malá vesnice, která přiléhá z druhé strany k mělnické elektrárně.

Dominantou obce, jak významovou, tak historickou, je kostel, který bohužel není v dnešní době funkční a, až na ojedinělé akce v adventním čase, není přístupný veřejnosti. Kostel spadá pod bechlínskou faru, materiály k jeho historii se, místo v archivu, dlouhodobě nacházejí v někdejších klášteře augustiniánů kanovníků v Roudnici nad Labem.

Vzhledem k velikosti a poloze obce, jsem si pro tuto práci položila tyto hlavní otázky: Jaký význam měly Horní Počaply pro své okolí a jak se tento význam během let měnil? Jaký vztah měly s blízkým Bechlínem či Roudnicí a jak byl ovlivněn poté, co byly Počaply zařazeny do mělnického okresu? Co bylo motivací pro vznik zdejších kulturních spolků a jak jednotlivá období historie ovlivnila jejich fungování? Byl zdejší kulturní život bohatý i přes velikost obce? Pocházeli z Počapel nějakí významní lidé, či se sem v průběhu svého života nastěhovali? Velkými otázkami je pak samotná historie místní školy a kostela, a především vliv druhé světové války a komunistického režimu na jejich existenci.

Mým primárním cílem bylo hlavně zdokumentovat dění v obci ve vybraných letech. Hlavní inspirací se mi stala kniha Jiřího Ráce s názvem Horní Počaply a Křivenice – Pohled do dějin od pravěku až k současnosti. Tato publikace vyšla v roce 2000, avšak pouze jako omezený

1 PROFOUS, Antonín. Místní jména v Čechách. Praha: Česká akademie věd a umění, 1951, s. 388.

soukromý výtisk pro obec k oslavě nového tisíciletí. Jedná se o jedinou publikaci, která historii obce celkově shrnuje, avšak dle mého má dost nedostatků. Kniha má spíše tabulkový přístup k faktům a neobsahuje žádné citace, navíc ani seznam použité literatury a pramenů není největší, je zde uvedeno pouze deset titulů. Vzhledem k tomu, že je místní historie z mého pohledu dosti bohatá, rozhodla jsem se tedy téma zpracovat sama, pouze se zaměřením na užší okruh dějin. Věřím totiž, že pokud bych se dějinám obce měla věnovat od samého pravěku, téma by vydalo na podstatně víc než šedesát stran textu.

2 Metody, rozbor pramenů a literatury

Jedním z prvních zdrojů se mi stal Státní okresní archiv Mělník, v němž jsem získala přístup k pramenným materiálům. Odsud jsem využila zápisy ze schůzí Osvětové besedy a místního zastupitelstva, přičemž další materiály, jako například zádušní knihu z let 1717–1753, jsem vynechala, neboť se mi obdobím nebo svým obsahem do práce nehodily. Zmiňovaná zádušní kniha je rovněž jediným materiálem archivu Farního úřadu v Počaplech. Přístup k bechlínské kronice, kterou využívám pro historii kostela, jsem získala v Roudnici nad Labem. Není uložena v archivu, ale ve někdejší klášteře augustiniánů kanovníků. Je proto možné, že i další materiály se budou nalézat v okolních městech.

V případě historie místních spolků jsem brzy narazila na problém, fond Horních Počapel pro toto období v mělnickém archivu není příliš zpracovaný a ani bohatý. Důvodem chybějících materiálů je fakt, že většina kronik zůstala v obci. Zde pak nastává další problém, materiály jsou roztroušeny jak mezi úřady, tak mezi občany. Vzhledem k tomu, že v roce 2022 obec získala nové vedení a v minulém roce se obecní úřad stěhoval do prostorů zdejšího kulturního domu kvůli renovaci, je těžké jednotlivé dokumenty lokalizovat. Nový obecní úřad má sám dvě místa, kam se kroniky a jiné materiály ukládají, přičemž když jsem úřad navštívila, bylo mi přiznáno, že nemají přílišný přehled o tom, kde se co momentálně nachází. V druhém patře kulturního domu je rovněž jakýsi starý archiv, přeplněný krabicemi s listinami, které často nejsou přehledně označené. Pátrání po pramenech nepomohl ani fakt, že obec leží na břehu řeky Labe a velké povodně roku 2002 ji o mnoho dokumentů připravily, například o celý fond klubu stolního tenisu. Zároveň, jak jsem zmiňovala, některé kroniky mají občané sami doma. Knihy Svazu žen jsem dostala přímo z rukou jejich autorky, která si vzpomněla, že je má kdesi uložené. Kronika výrobního družstva Styl byla nedávno jen čirou náhodou zachráněna od popelnic, je tak otázkou, kolik dalších bylo takto vyhozeno a nenávratně ztraceno. Hasiči mají své vlastní spolkové materiály uložené na stanici. Problém zároveň je, že mnoho členů bývalých spolků už nežije a pokud jsou někde ještě uloženy další kroniky, lokalizovat je je prakticky nemožné bez návštěvy poloviny populace v Počaplech s žádostí, zda-li bych nemohla prohledat jejich půdy. Což by mi pravděpodobně nebylo povoleno, stejně jako v případě přístupu k většině materiálů uložených v archivech obecního úřadu.

Jako další jsem bohatě čerpala z dobového tisku, hlavně z regionálních novin, a to například z deníku Venkov nebo Čech a v případě informací z let komunistického režimu také z Rudého práva, které poskytovalo hlavně dokumentaci průběhu stavby Elektrárny Mělník. Vzhledem k tematice práce považuji regionální tisk za ideální zdroj informací. Hlavně pro dějiny před druhou polovinou minulého století, neboť v tomto období bývá obecní kronika poněkud

nekompletní a dobový tisk nabízí kvalitní doplněk celého obrazu dění v obci v té době. Samozřejmě přihlížím k faktu, že jednotlivé články mohou být politicky zbarvené a je tudíž nutno na ně pohlížet s odstupem.

Pro zdroj informací, hlavně o druhé polovině dvacátého století, jsem také využila vzpomínek pamětníků a nahrála s nimi interview. Zde mi šlo o informace k místním skladům benzínu, o klubu stolního tenisu a o osud zdejšího kláštera. Zaměřila jsem se i na dění a nálady v obci, během významných milníků z doby minulého režimu. Tuto metodu jsem zvolila právě proto, že mnoho pramenných materiálů k tomuto období je ztraceno a proto, že kroniky obsahují spíše obecné informace o dění v obci. Detaily o životě jako takovém, které považuji za rovnocenné, jsou často vynechány. Rozhovory s pamětníky mi také poskytly náhled do nejrůznějších historek, které v obci už desetiletí kolují a které z většiny místní obyvatelé berou jako fakt. Při porovnání jednotlivých výpovědí se ale rychle ukáže, že pamětníci se nejsou schopni shodnout na jednotné verzi uplynulých událostí. Rovněž materiály k letům devadesátým chybí, protože od konce roku 1989 již nikdo nevedl obecní kroniku a tak je historie obce po současnost primárně uložena v paměti obyvatel.

Prameny, mezi které v tomto případě považuji i dobový tisk, jsem se pro tuto práci rozhodla použít nejen z důvodu, že i přes zmiňované problémy je pramenná základna bohatá, ale také proto, že v sekundární odborné literatuře o Počaplech není mnoho záznamů. Neboť Počaply byly malou a až do stavby mělnické elektrárny relativně bezvýznamnou obcí, mnoho autorů se o ně příliš nezajímalo. Jedinou publikací, která se jim plně věnuje, je již zmiňovaná kniha Jiřího Ráče, která se Horním Počaplům ale nevěnuje v příliš velkém detailu. O odbornou literaturu se v práci opírám primárně v oblasti historie obce před rokem 1850 a v případě řeholních sester, které zde v polovině minulého století několik let sloužily. Využila jsem rovněž knih o vojenských dějinách našeho státu pro dodatečné informace o pohybech vojsk v okolí za druhé světové války a při sovětské okupaci roku 1968.

3 Historie Horních Počapel

Tuto kapitolu jsem primárně věnovala historii obce od roku 1850, avšak krátce jsem zde shrnula i dějiny předchozí. A to od první zmínky v pramenných dokumentech. Horní Počaply před dobou feudální správy jsem se pro tuto práci rozhodla vynechat.

3.1 Od prvních zmínek po devatenáctém století

Existence obce je doložena od konce třináctého století, kdy rytíř Bohuš z Počapel dostal vesnici od krále Václava II. do dědičné držby.² O necelé století později měl část obce ve správě kartuziánský klášter, který její část odkoupil kolem roku 1356.³

Obec poté v poměrně krátkém sledu několikrát změnila držitele, až konečně na konci století patnáctého, konkrétně v roce 1492, přešla do vlastnictví rodu Beřkovských, ve kterém se udržela do roku 1620. Po rytíři Radslavu II. Beřkovském ze Šebířova zdělili majetek jeho synové

2 EMLER, Josef. *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Pars II, Annorum 1253-1310.* Praha: Typis Grégerianis, 1882, s. 627.

3 MENDL, Bedřich. *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Pars VI (1355-1363), Fasciculus II. Pragae: Ministerium scholarum et instructionis publicae, 1929, s. 239.*

Hynek, Jan a Vilém. Přičemž Janovi připadly ty statky, jejichž součástí byly i Počaply, od něj pak celé panství nejprve přebral syn Šebestián. O deset let později se ale o majetky dál dělit se svými bratry, avšak Počaply Šebestiánovi zůstaly. Od Beřkovských poté obec v hromadném nákupu okolních panství, který dohromady trval několik let, odkoupil rod Belviců. Součástí těchto nákupů byl i blízký Bechlín, se kterým obec byla provázána po většinu své historie, neboť v pozdější době Počaply spadaly i pod jeho farní správu. Zikmunda Belvice z Nostic tato koupě vyšla na tehdejších šestnáct tisíc kop míšenských a sto dukátů, avšak hlavně Počapel si dlouho neužil. Jakožto účastník takzvaného českého povstání byl svého majetku brzy zbaven, obec tak opět změnila vlastníka a ani tentokrát novým pánům dlouho nevydržela.⁴ Těmi se stal rod Lobkoviců, konkrétně Polyxena z Lobkovic, kteří se ještě v první polovině dvacátého století účastnili obecních akcí okolo místního kostela, ačkoliv o obec přišli po relativně krátké době. V roce 1680 odkoupil místní statky královský místodržící a nejvyšší písař František von Scheidlern. Skrze jeho vnučku Marii Josefu Počaply pak případnou rodu Hartigů na sklonku sedmnáctého století, v jejichž vlastnictví zůstaly až do konce patrimoniální správy⁵, kdy správu nad Počaply převzaly obecní orgány. Dle dochovaných informací přitom šlechtě nikdy nešlo čistě o vlastnictví Horních Počapel jako takových, obec byla vždy součástí většího celku, se kterým panstvo manipulovalo.

Počaply je také možné najít na mapách, už na Müllerově mapování z roku 1720 jsou zaznamenány⁶ a Císařské otisky z roku 1840 pak poskytují již velmi detailní pohled na stav obce v té době.^{7 8}

Horní Počaply mají také svou legendu. Duchušskou historku o mohutném stromu, který rostl tam, kde býval přívoz. Ta zároveň naznačuje, jak mohla obec vzniknout. Legenda “O podčapském vazů” se odvíjí takto. Existovat zde měl hrad, který jednoho dne společně s okolím padl do správy zlému pánu. Každý se před ním prý schovával, svobodné dívky, nehledě na své postavení, utíkaly a život kolem skomíral, kvůli jeho strašlivé přítomnosti a chování vůči poddaným. Tomu pánu se mělo zachtít sličné dcery rybáře, kterou ale otec za žádnou cenu nechtěl vydat. Když pak dívka osiřela, sama se pánovi nechtěla poddat a vždy mu uprchla. Ale jednou, když ji pán konečně lapil a ona ho opět odmítla, ve vzteku dívku zabil a na místě ji zanechal. Dalšího dne ji pak našli kolemjdoucí a pohřbili ji. Právě na ten hrob měl pak chlapec, který dívku skutečně miloval, zasadit onen počapský vaz.

Život mladíkův měl také tragický konec. Při loupežných plavbách po řece se měl utopit, nedaleko dívčina hrobu. Tam byl poté vídán jeho duch. Zde je nutno poukázat, že v příběhu se vyskytuje vysvětlení a možný původ názvu obce. Jde o již zmiňovanou teorii, že jméno Počaply vzniklo z loupežné činnosti “čapání”.

I zlý pán prý nakonec špatně skončil a jeho duch se měl jednou pokusit o utopení malého dítěte. Od toho incidentu ho prý ale nikdo neviděl. Pánův hrad se po jeho smrti měl rozpadnout a nakonec jej místní rozebrali a využili jako stavební materiál. Jak kronika sama praví, legenda naznačuje, že zde kdysi mohl stávat hrad, ale vzhledem k tomu, že se dodnes tato myšlenka

4 KILIÁN, Jan. Mělnická kronika Jana Josefa Albrechta ze sklonku baroka. Mělník: Město Mělník, 2005, s. 164.

5 Šlechta a panství na Mělnicku v raném novověku. Mělník: Regionální muzeum, 2005, s. 102–110.

6 Obrázek č. 1

7 Obrázek č. 2

8 Obrázek č. 3

nijak nepotvrdila, tento příběh je zcela zjevně jen fikcí.⁹

3.2 Horní Počaply po roce 1850

Dějiny Horních Počapel v tomto období jsou skromné. Obec se stále primárně zabývala zemědělstvím, od okolního světa byla víceméně oddělená a žila si dosti vlastním životem. Vyšší správní orgány se nalézaly v Roudnici nad Labem, Lobkovicové již dávno nebyli počapelskou vrchností, avšak stále byli zdejšími patrony a ještě v první polovině dvacátého století se účastnili obecních akcí.¹⁰

První velkou spojnici se světem bylo pro obec zřízení železniční trati Praha-Děčín v roce 1851, k této dráze se později připojily dvě další železnice, a osobní vlaky v tomto směru v obci dodnes staví.¹¹ Další novinkou bylo založení spořitelny, takzvané Kampeličky.¹² V této době také musel vzniknout pěvecký spolek Pivoda, ke kterému se dochovala dobová fotografie.¹³ Rovněž zde od roku 1887 existovala Národní jednota Severočeská, jak dlouho fungovala a zda se případně později přetvořila ve spolek s jiným názvem, není známo.¹⁴ Osmdesátá léta také přinesla plány na novou školní budovu, již třetí ve školské historii obce, kterou jsem podrobněji popsala v samostatné kapitole.¹⁵

Ne vždy však obec vzkvétala. V tomto období často zápasila s požáry, které s největší pravděpodobností stály za vznikem Spolku dobrovolných hasičů v roce 1884. Největší ranou pro obec byl velký požár v roce 1869, který tehdy spálil nejen velké množství stavení, ale rovněž budovu kostela, kterou bylo nutné téměř kompletně zrekonstruovat. Za oběť mu padly údajně i staré lípy u hřbitova. Tento požár měl vzniknout díky neopatrnosti ženy místního obchodníka Kellnera, která se nesprávně zbavila žhavého popela po pečení.¹⁶ Kronika neuvádí přesně, zdali byl obchodník židovského původu, v obci se o něm ovšem v dnešní době takto mluví. Je dost možné, že židovská příslušnost mu byla přidělena později, během antisemitských nálad první poloviny dvacátého století a nikdo už poté nezkontroloval, jestli to byla skutečně pravda. Rovněž oheň v předchozím roce za sebou zanechal velké škody, poničeny jim byly zdejší statky. Pro zájemce kronika obsahuje přesný číselný výčet budov, které při požárech utrpěly škody.

3.3 Začátek dvacátého století a první světová válka

Neboť Josef Zimák začal první obecní kroniku psát v roce 1903, hned její úvod obsahuje velmi detailní informace o stavu obce na začátku nového století. Zajímavostí je, že podle sčítání lidu v roce 1900 byl počet obyvatel 835, avšak podle kronikáře už v roce 1903 jich mělo být pouze kolem 718.¹⁷ V kronice se ale nedochovala žádná zpráva o neštěstí či případné epidemii, která by mohla během tří let připravit Počaply o více než stovku obyvatel. Zůstává tedy otázkou, jestli šlo o omyl, případně zda starosta Kuchař, který měl sčítání na starost, úmyslně nezapočítal

9 MEDAL, Václav. Kronika obce Horní Počaply: Kniha druhá. Horní Počaply, 1954–1978, s. 11–13.

10 Čech. 1926, roč. 51, č. 210. 1926, s. 5.

11 MEDAL, Václav. Kronika obce Horní Počaply: Kniha třetí. Horní Počaply, 1979–1989, s. 184.

12 KUCHAR, Karel a Josef ZIMÁK. Kronika obce Hoření Počápli založena r. 1903. 1903–1953, s. 119.

13 Obrázek č. 4.

14 K. KUCHAR a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počápli založena r. 1903, s. 3.

15 Tamtéž, s. 32.

16 Tamtéž, s. 46.

17 Tamtéž, s. 2 a 61.

nějaké občany nebo zdali se v obci opravdu něco stalo.

Co se administrativní příslušnosti týče, Horní Počaply stále spadaly pod okres, roudnický vikariát a pražskou arcidiecézi. V této době se nenacházel v obci žádný průmysl, z velké většiny pracovali místní v zemědělství. To se odráží i ve vývozu, kvalitní počapelský chmel byl několikrát zmiňovaný v lokálních novinách a kronika píše, že zdejší ovoce mělo dobrý odbyt v továrnách na likéry.¹⁸ Obecně se zde hospodářství velice dařilo a pěstování různých polních plodin přetrvává dodnes. Jen zdejší sad upadl v zapomnění, stromy rostou divoce podél řeky bez jakékoliv správy.

V této době zde fungovaly dva přivozy, loďkový a prámový,¹⁹ jejichž existence skončila společně se vznikem štětského mostu v druhé polovině dvacátého století.²⁰ Vesnice obecně byla a je v dobré pozici a kromě let, kdy krize zasáhla celou republiku či Evropu, byla vždy velmi dobře finančně zajištěna, ať už zemědělstvím nebo v dnešní době například skrze mělnickou elektrárnu.

V předválečných letech byli místní svědky nevšední události. V roce 1913 se nad Počaply dvakrát proletěl ztracený německý dvouplošník, který původně mířil do Drážďan, avšak po cestě se údajně ztratil v bouři. Letadlo nakonec přistálo na poli za vesnicí, přičemž utrpělo značné škody a nebylo schopno znovu vzlétnout. Jeho zmatení piloti, dva důstojníci, kteří si mysleli, že jsou v Sasku, byli proto nuceni odcestovat po dráze. Ta byla zároveň využita k přepravě zničeného stroje.²¹

Nutno podotknout, že kronika z válečných let se více soustředí na dějiny celoevropské, než na dění v obci jako takové. Poskytuje tak ale dobrý obraz dobového pohledu běžného občana na válečnou situaci a i když se kronikář zjevně snažil držet faktů, je z jeho popisu situace cítit nepopiratelný odpor k německým národům a rakouské nadvládě. Nejedna stránka je rovněž věnována českému vlastenectví a boji Masaryka, Beneše a Štefánika za stát na poli politickém, pozornosti se dostalo i domácím politikům. Josef Zimák kromě bojů zaznamenává i tehdejší bídu, nedostatek potravin a předmětů denní potřeby, vypisuje jednotlivé typy poukázek na potraviny, zmiňuje se o nedostatcích látky a realitě, že se pro její výrobu ve velkém využívali z nouze i kopřivy. Kronika dokonce poskytuje přesné dobové ceny jednotlivých ingrediencí.²²

I přímo v Počaplech nejedna rodina trpěla hladem, starosta musel veřejně vyvolávat, ať ti, kteří mají dost, se o svoje jídlo podělí. I tak se bídy někteří snažili využít a na vysokých cenách potravin si přivydělat, lichvářství bylo v obci dost aktivní. Byl zde také najednou velký zájem o tabák a to i u známých nekuřáků, kteří jej prodávali dál, aby z něj měli nějaký užitek. Lidé též nouzi řešili výrobou kuřiva z netradičních rostlin, využívali se například listy ostružiníků či dubů a buků. Kronikář lamentuje nad tím, jak komplikovaně se tenkrát zajišťovala mouka, jak porážky hovězího dobytka byly zakázané a speciální povolení si bylo potřeba vyžádat na okresním hejtmanství.²³ Obec za války také přišla o mnoho svého železa, kotle a kostelní zvony byly zabaveny a i psi byli odvezeni.²⁴

18 Tamtéž, s. 2–3.

19 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 4.

20 VÁVROVÁ, Věra. důchodkyně [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

21 Venkov. 1913, roč. 8, č. 187. 1913, s. 8.

22 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 76–77.

23 Tamtéž, s. 78–79 a 83–85.

24 Tamtéž, s. 93.

Kronika pak na třech stranách poskytuje seznam mužů odvedených do armády i těch, kteří se bohužel z války nevrátili. Značné množství vojáků také přešlo dobrovolně do zajetí, většina z nich do ruského, kde někteří vstoupili i do Legií, několik mužů se také dobrovolně nechalo zajmout Italy.²⁵

3.4 Počaply za časů první republiky

První světová válka se na obci podepsala stejně jako na zbytku republiky, ani zde se občané nevyhnuli bídě a vysokým cenám potravin. Již tak špatné situaci nepomohlo v následujících letech ani počasí, kronikář často píše o jeho nepřízni, o bouřích nebo silných mrazech, které obec sužovaly mnoho zim.²⁶ I tak ale zdejší lidé vytrvali a těžké časy se překvapivě neodrazily v jejich počtu. V prvním sčítání lidu po válce se v Horních Počaplech nacházelo 744 obyvatel,²⁷ oproti předválečným letům zde tedy šlo jen o velmi malý, a i přirozeně vysvětlitelný, pokles, pouze v porovnání s koncem devatenáctého století došlo ke znatelnému úbytku kolem sta lidí.

Kronika poté k poválečným létům nabízí podrobný katastrální seznam místních podniků a obydlí, včetně jejich majitelů, někdy i s doplňujícími informacemi o minulosti jednotlivých stavení a podrobnějšími detaily o předchozích vlastnících. Ještě v této době několik budov v obci bylo v majetku rodu Lobkoviců, který měl v minulosti nad Počaply kontrolu. Dle kroniky došlo k odkoupení těchto pozemků od místních. Do tohoto majetku patřil například i panský statek, jehož nájemci byla rodina Arltových od roku 1987, ti později v roce 1924 celý pozemek odkoupili pro sebe. Přesnou dataci tohoto seznamu kronika neposkytuje, jedná se dle daných informací ale o seznam po roce 1922. Mimo jiné se zde v této době nacházela kovárna, své služby tu nabízel mistr kolář nebo krejčí.²⁸

S koncem války do obce přišla nová kulturní a tělocvičná vzpruha, v roce 1919 došlo k založení Sokola, pro který byla v následujícím roce postavena zbrusu nová budova na čísle popisném 139.²⁹ Nejednalo se však o jedinou novou stavbu v obci v té době. Po zvolení nového obecního zastupitelstva se začalo uvažovat o výstavbě památníku padlým, výbor pro něj byl založen a zakázka podána v roce 1924. Práce byla provedena ne jedním, ale dvěma kontraktory, jednalo se o spolupráci firmy Pilnej a spol. z Bohušovic a sochaře Fialy s Litoměřic. Pomník dokončili o rok později, kdy byl s velkou slávou i odhalen.³⁰ Zachoval se až do dnešního dne a stále stojí na stejném místě. Mezi další dobové novostavby patřila hájovna a četnická stanice, s koncem dvacátých let se Počaplům rovněž dostalo elektrifikace.³¹ Vybavena pro pohodlí obyvatel byla obec ve své době velice dobře, vedle čtyř hostinců zde fungoval i řezník, krejčí, kovář nebo například i obuvník.³² Dva měsíce před začátkem druhé světové války do Počapel také přibyla pošta a telefonní hovorna.³³

Obec nepotřebovala jen nové stavby, nutné bylo doplnit i to, co se za války ztratilo nebo bylo zabaveno. Náhrady za zvony, které byly za války odvezeny, se Počaply dočkaly v roce 1926.

25 Tamtéž, s. 79–81.

26 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 127.

27 Tamtéž, s. 62.

28 Tamtéž, s. 48–57 a 126.

29 Tamtéž, s. 62.

30 Tamtéž, s. 124–125.

31 Tamtéž, s. 134.

32 Tamtéž, s. 47.

33 Tamtéž, s. 201.

Dva z nich štědře zaplatil pan Antonín Pech, na třetí zvon byla uspořádána sbírka. Detailněji jsem celou tuto událost popsala v kapitole věnované historii kostela. Další novoty pak do obce přicházejí ve třicátých letech. V roce 1936 je postaven klášter blahoslavené Anežky Přemyslovny, ve kterém sloužil řád Dcer Boží Lásky. Těm jsem rovněž věnovala větší pozornost v budoucí kapitole.³⁴

Realitu krize a hrozbu blížící se druhé světové války si místní zjevně uvědomovali, kronikář Vizner již v roce 1936 napsal celou kapitolu o tehdejší evropské krizi, o rok později se v Počaplech dokonce odehrála přednáška o protiletecké obraně.³⁵ Napětí nerostlo jen ve světě, ale i zde, v blízkých Počeplicích proběhla vánoční besídka pro děti, u které kronika zdůrazňuje, že byla pouze pro české děti.³⁶ Kronikář dále zmapoval ztráty po mnichovské dohodě i všesokolský slet, v obci byla rovněž obecná nálady podpory a boje za republiku. Ta se dala pozorovat i na jejich účasti na manifestaci za republiku a ve sbírkách finanční pomoci pro uprchlíky, kdy například v roce 1938 Počaply vybraly 1700 korun československých.³⁷

Co se kultury v tomto období týče, nové spolky v obci přibýly hlavně ve třicátých letech. Byl založen Svaz junáků, brzy na to měly Počaply i vlastní sportovní klub a třicetileté výročí v roce 1934 oslavili dobrovolní hasiči.³⁸ Sokol se od svého vzniku aktivně podílel na konání nejrůznějších akcí, v kronice je zmiňován prakticky u všech. Každoročně se konaly oslavy Mistra Jana Husa, aktivní byla i místní divadelní scéna, hraní se účastnil ne jeden spolek a o mnoho představení se postaraly i divadelní spolky z okolí, které tu často hostovaly. Sokol pro tyto účely dokonce nechal postavit nové jeviště, v obci probíhaly i koncerty. Také biograf, jehož vlastnictví připadlo právě Sokolu, v této době promítal velmi často, k roku 1933 měli místní možnost zhlédnout na třicet filmů, tedy jeden film prakticky každých dvanáct dní. Biograf byl také využíván k nejrůznějším přednáškám, u kterých byla mnohdy promítána doplňující fotodokumentace.³⁹

3.5 Doba protektorátu a dopad druhé světové války

Vzhledem k lokaci obce, byla pro místní válka značně krušným obdobím. Neboť Počaply stály a stojí na dráze, byli tudy převáženi váleční zajatci. Železniční provoz narostl navíc v roce 1940, kdy došlo k vybudování druhé koleje ve směru Praha-Podmokly.⁴⁰ Právě z těchto důvodů je v Počaplech pohřben neznámý vězeň, muž, který byl nalezen jednoho rána již mrtvý u kolejí blízko hněvického nádraží.⁴¹ V blízkém lese, údajně nedaleko místa, kde dnes vede silnice, se měl nacházet vězeňský tábor. Právě proto mělo být místním zcela zakázáno do lesa chodit. V letních měsících roku 1944 zde také bylo dopadeno několik uprchlíků. Nejprve to byli, v červenci, čtyři utečenci ze zajateckého tábora v Ústí, v srpnu pak byl postřelen a gestapu odevzdán Alexander Bulatov, přičemž druhý uprchlík se dokázal Němcům úspěšně ztratit.⁴²

Přes Počaply za války proudilo mnoho uprchlíků, kronika píše o lidech z pohraničí

34 Tamtéž, s. 126 a 185.

35 Tamtéž, s. 188.

36 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 188.

37 Tamtéž, s. 199.

38 Tamtéž, s. 156–157 a 168.

39 Tamtéž, s. 155–157 a 166–169.

40 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 184.

41 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 220.

42 SZUNYOGOVÁ, Blanka. Soupis pramenů k dějinám národů Ruska, Ukrajiny a Běloruska do roku 1945 z archivů České republiky. Cheb: Národní knihovna ČR, Slovanská knihovna, 2008.

a z blízkého Štětí, paní Vávrová pak vzpomíná na německou rodinu, která poklidně žila ve vedlejším domě, a která prý někdy hlídala i ji a její sourozence. Za války měli utíkat před Hitlerem a na jejím konci pak před Sověty, kteří po nich také dům zabrali.⁴³

Během války byla sice obecní kronika zapečetěna a odevzdána, a kronikář poslán do předčasné výslužby, ale poté co ji obec získala zpět v roce 1947, pan Vízner se znovu ujal svojí funkce a chybějící roky doplnil.⁴⁴ Místní škola byla během války uzavřena, a později krátkodobě nahrazena Kuratoriem, jenž se usadilo v sokolovně.⁴⁵ Rovněž činnost Sokola byla pozastavena, avšak klášter ve válečných letech nadále fungoval. Obec se nesnažila o žádný velký odboj, zahraniční rozhlas byl poslouchán tajně pod přezdívkou “Kroměříž”, před německými inspektory se okamžitě varovalo a každý den byli od dráhy někým vyhlíženi, odvážnější pak provozovali obchody na černo, zvláště s moukou. Na povrchu se obec tvářila vzorně, při odevzdávání kožichů mnozí ze strachu prý odevzdali víc než museli. Probíhaly zde i povinné kurzy němčiny pro železničáře.⁴⁶ Počaply za války rovněž opět přišly o kostelní zvony, ty byly naštěstí později nahrazeny, avšak není známo kdy přesně. Paní Vávrová vzpomíná, že když se vrátila do obce v roce 1959, nové zvony zde už byly.⁴⁷ Mezi další ztráty patřilo například školní piano, které se po válce místní Osvětová beseda marně snažila získat zpět.⁴⁸

Blížící se konec války byl Počaplům oznámen bombami, které zde byly opakovaně shazovány ve snaze zasáhnout nedaleké Čepro. Paní Vávrová vzpomínala na časté přelety letadel nad obcí, při kterých se místní utíkali schovávat do sadů u Labe, směrem na Mělník.⁴⁹ I kronika potvrzuje, že na tomto místě mnoho lidí z obce hledalo v momentech bombardování úkryt. V roce 1945 bomby Počaply jen těsně minuly, nejbližší popadaly na koleje mezi Počaply a Hněvicemi a na pole statkáře Arlta. Místní les byl též zasažen. Ten den, přesně 17. dubna, mělo být shozeno na 1600 bomb, které si naštěstí vyžádaly životy pouze čtyř lidí. Koleje však byly poničeny na šesti místech v úseku několika kilometrů, a tak cestující museli chodit pěšky po zbytek dne. Aby situace byla vyřešena co nejrychleji, rozhlas mobilizoval občany pro úklid kolejí. Provést hladký přesun mezi obcemi v tu dobu nebylo možné ani po silnici, neboť i tu bombardování zasáhlo a poničilo. Pro pomoc cestujícím vysokého věku, s dětmi nebo s mnoha zavazadly, byly v ten den povolány povozy.⁵⁰ Komplikacím na dráze se obec nevyhnula ani ve dnech osvobození, pohyboval se po ní pouze ozbrojený německý vlak, který se podařilo zastavit až po nějaké době. Německou armádou a uprchlíky byly v tu dobu přeplněny i silnice, vzniklému chaosu navíc přilévala olej do ohně sovětská armáda, jenž cesty na jih bombardovala.⁵¹

Problémy s Němci si místní veskrze vyřešili sami, 5. května občané odzbrojili zdejší železniční stráž, čímž byla celá německá kontrola v Počaplech prakticky vyřešena. Tím ale účast místních na osvobozování neskončila, četníci odsud vyrazili pomoci do Hněvic, kde se vyskytovalo podstatně větší množství německé armády. Tito vojáci zároveň nechtěli kapitulovat a proto bylo

43 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

44 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 209.

45 Tamtéž, s. 202 a 217.

46 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 211–212 a 218.

47 VÁVROVÁ, Věra. důchodkyně [ústní sdělení]. Horní Počaply, 4. 4. 2024.

48 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech: Zápisy o schůzích. Horní Počaply, 1927–1961, s. 39–41.

49 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

50 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 220–221.

51 Tamtéž, s. 223.

nutné je zajistit a odzbrojit. Akce proběhla úspěšně a v následujících dnech se muži z okolí ve věku 18 až 50 let dohodli na hlídkách, pro udržení pořádku v obcích.⁵²

Rudá armáda do obce dorazila 9. května, dostala se do Počapely po Labi, jako první přijeli tři důstojníci, kteří se zdravili se všemi, kdo se přiběhl k řece podívat. Zbytek armády dorazil druhý den, šlo o celý pluk, který se rozdělil na dvě části, sídlící přímo v obci a v blízkém lese. Vojsko se zde zdrželo tři týdny a podle zápisu v kronice měla mezi nimi a místními panovat přátelská atmosféra. Po opuštění Počapely se vydali k Liběchovu.⁵³ Ovšem jejich pobyt zde nebyl zcela poklidný a bez nehod. K jedné takové došlo ve skladu benzínu, jemuž je místními přezdíváno Benzinov, který za obcí během války vystavěli nacisté. Výbuch nádrže stál tehdy život patnáct rudoarmějských vojáků, údajným osvoboditelům tak byl postaven v obci velký pomník a společně byli pohřbeni na zdejším hřbitově. Na ten se během komunistických let chodili pravidelně klást věnce. Důvod nehody není nikde přesně uveden, v obci se ale vypráví, že k ní došlo proto, že vojáci v nádržích pátrali po alkoholu. Očekáváje líh, posvítili si do jedné z nádrží ohněm a zapálili tak benzinové výpary. Tuto variantu “potvrdil” i pan Oldřich Novotný, jehož otec v tu dobu na Benzinově pracoval.⁵⁴ Ještě po letech měly být v podzemních prostorách nalezeny hodinky vojáků, zatavené do stěny.⁵⁵ Pamětníci, narození během konce války, kterých jsem se na tento incident ptala, se vesměs na příběhu shodují. I tak je ale samozřejmě možné, že realita celé nehody byla během let překroucena, vzhledem k tomu, že přímo u nádrží, krom zesnulých vojáků, v době výbuchu nikdo jiný nebyl. Paní Věra Vávrová rovněž vzpomínala na nehodu, jenž se odehrála u řeky pod jejich rodinným domem, kdy několik dalších vojáků mělo přijít o život při snaze lovit ryby pomocí granátů.

Na konci války prý mělo také dojít k “honu na čarodějnicí”,⁵⁶ jak tomu zdejší přezdívali. V lesích se mělo pátrat po údajně velmi nebezpečné ženě, která podle některých měla mít vazby na vlasovce.⁵⁷ Pamětníci se bohužel ne zcela shodují a v odborné literatuře jsem nenašla další informace. Nechci tvrdit, že k něčemu takovému nemohlo dojít a rozhodně bych ty, kteří mi byly ochotni poskytnout interview, nerada osočila ze lži. Pokud tato informace pravdivá není, věřím, že mi nebyla poskytnuta s úmyslem klamat. Vzhledem k nedostatku informací se ale přikláním k variantě, že celá událost, potenciálně stejně jako příběh o výbuchu na Benzinově, byla příkrášlena a během následujících let nabyla dnešní podoby. V lesích bylo skutečně po nějaké osobě pátráno, ale neboť nikdo přesně nevěděl, o koho se jedná, a do lesa místní v té době neměli přístup, lidé si sami doplnili chybějící informace a z domněnek se postupem času v paměti stala zdánlivá fakta.

3.6 Horní Počaply napříč desetiletími komunistického režimu

Historie obce od konce druhé světové války až po revoluci v roce 1989 je tou nejlépe dokumentovanou etapou. Z této doby se dochovaly nejen kroniky obecní, ale také mnoho kronik spolkových, jakožto i zmínky v novinách. Vzhledem k možnému zkreslení dobových informací z důvodů propagandy jsem zde rovněž využila rozhovorů s pamětníky, pro potvrzení zapsaných informací.

52 Tamtéž, s. 221–222.

53 Tamtéž, s. 224.

54 NOVOTNÝ, Oldřich. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 12. 2. 2024.

55 VÍZNER, Pavel. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 16. 2. 2024.

56 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

57 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

3.6.1 Roky po válce a padesátá léta

První roky po válce byly v obci ve znamení pomalého zotavování a oprav, v roce 1947 například obnovil svou aktivitu místní Sokol, opět začala fungovat i škola.⁵⁸ Došlo k odsunu dvaceti čtyř zde žijících Němců,⁵⁹ zároveň, jak jsem již psala v předchozí kapitole, Rudá armáda přítomná ve dnech osvobození také brzy obec opustila. Během poválečné rekonvalescence se našel ale čas na oslavy a vzpomínání, výročí narození Tomáše Garrigue Masaryka vystřídal bohoslužby na památku padlých, které proběhly jak pod vedením církve římskokatolické tak československé.⁶⁰

V následujících letech dochází k prodeji pozemků kolem Benzinova, k postavení osady pro zaměstnance⁶¹ a zdánlivě zcela hladkému přijetí nového komunistického režimu. V dalších letech tak každoroční oslavy Nového roku či Mistra Jana Husa doplní, či nahradí, oslavy výročí Velké říjnové socialistické revoluce nebo Vítězného února. Jsou rovněž zavedeny kurzy ruštiny vedené učitelem a kronikářem Víznerem a místní děti mnohokrát do roka na polích hledají obávanou mandelinku bramborovou.⁶² Oddanost režimu je zde zdánlivě zcela ukázková.

Na začátku padesátých let obec o některé instituce přišla a nové získala. Došlo ke zrušení a následnému zestátnění místního kláštera, ze kterého sestry, jenž se staraly o místní děti, musely odejít. Opuštěný klášter byl ihned využit k postavení nové školy.⁶³ Místo církevní kultury se zde začal rozvíjet průmysl, vzniklo výrobní družstvo Styl, které se v této době zaměřovalo na výrobu knoflíků.⁶⁴ Během kolektivizace se ze statků stává JZD, ovšem místním se tato idea zcela zjevně ne úplně líbila, neboť v roce 1952 byly Počaply veřejně pranýřovány v Rudém právu za nedostatečnou účast na veřejných schůzích a za fakt, že JZD ještě nezaložily.⁶⁵

Padesátá léta zaznamenávají nejen vznik nových spolků, v obci je nyní Pionýr a Svazarm,⁶⁶ ale také rychlé střídání několika kronikářů po smrti pana Víznera. Vše se ustálí až v roce 1958, kdy kroniku dostal řídicí učitel Václav Medal, který ji psal až do revoluce.⁶⁷ V roce 1952 došlo k otevření nového loutkového divadla a také o první pokus o změnu vánoční tradice a zavedení Dědy Mráze, který se v následujících letech opakovala.⁶⁸ Rok 1952 se stal rovněž rokem, během kterého došlo k další nehodě na místních rezervách benzínu. Tato nehoda si měla vyžádat sedm životů, podrobněji se k ní kronika ovšem nevyjadřuje.⁶⁹

Druhá polovina padesátých let byla pro Počaply dobou rozvoje. V roce 1956 byla zavedena stále existující autobusová linka Roudnice nad Labem-Mělník, která tak značně zjednodušila dopravu pro místní obyvatele. S příchodem průmyslu do obce přišla i snaha o zvelebování, vytvoření lepšího zázemí pro občany. Proběhly akce rozvodu elektřiny do většiny domácností, stavba betonových chodníků⁷⁰ a v neposlední řadě vznikaly plány na postavení prvního

58 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 226 a 230.

59 Tamtéž, s. 228.

60 Tamtéž, s. 227.

61 Tamtéž, s. 231.

62 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 247 a 255.

63 Tamtéž, s. 248 a 256.

64 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 32.

65 Rudé právo. 1952, roč. 32-33, č. 5. 1952, s. 5.

66 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 281.

67 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 45.

68 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 262 a 272.

69 Tamtéž, s. 268.

70 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 26–28.

bloku mělnické elektrárny, neboli EMĚ I. Ve spojení s elektrárnou vzniká za obcí i struskoviště.⁷¹

Vznik elektrárny obec významně ovlivnil nejen z ekonomického hlediska, ale také z administrativního. Padlo rozhodnutí, že Počaply již nebudou patřit do okresu roudnického, ale přesunou se pod okres Mělník. S tím byly spojeny dohady o Benzinově, o který obec nakonec přišla a který nyní spadá pod město Štětí. Proti tomuto rozhodnutí byl vznesen nejméně jeden protest, neboť tím byla obec značně ochuzena. Ovšem stav věci to ve výsledku nijak neovlivnilo.⁷²

3.6.2 Šedesátá léta

Šedesátá léta v obci odstartovala uvedením první části mělnické elektrárny do provozu, přičemž výstavba té druhé na sebe nedala dlouho čekat. Díky ní Počaply také získaly třetí, a dosud poslední železniční kolej, která byla a je, výhradně využívána pro potřeby elektrárny.⁷³ Spolu s ní začalo vznikat na poměry obce rozsáhlé sídliště, jehož výstavba ale nebyla bez problémů. V kronice i v novinách jsou zaznamenány stížnosti na mnohé nedostatky, pan Valášek dokonce píše do Rudého práva. Vadilo mu hlavně časté vypínání elektřiny, problémy s přívodem vody, hygienou a pozdní odvážení přeplněných popelnic.⁷⁴ Tyto problémy dlouhodobě přetrvávaly. Přírůstek obyvatel také volal po nové škole, jejíž výstavba se ovšem protáhla na několik let a i když plány na ní, i novou mateřinku, existovaly už na začátku šedesátých let, obec se jí nedočkala do roku 1971.⁷⁵

V návaznosti na elektrárnu a předchozí administrativní přesun Horních Počapel pod mělnický okres, došlo v roce 1960 k přidružení blízké obce Křivenice pod místní správu, ve které tato vesnice setrvává dodnes.⁷⁶

V rámci politického vývoje obce se nic nezměnilo, Pražské jaro Počaply nijak zásadně nepoznamenalo a kronika se zmiňuje pouze o “hanlivých” nápisech roztroušených všude po obci, spojených s protesty ohledně událostí roku 1968. Ovšem, když jsem se na ně ptala, nebylo mi potvrzeno, že by se nějaké v obci vyskytovaly, rozhodně ne v takovém množství, které uvádí kronika. Je totiž zcela možné a pravděpodobné, že kronikář ovlivněný propagačním jazykem doby, realitu roku 1968 zveličil. Pamětníci se také obecně shodují, že tyto události, tak jako revoluční rok 1989 obec nijak neovlivnily a život vesměs ubíhal stále stejně. Nicméně v obci, respektive za obcí v lese, byla přítomná armáda, která měla dohlížet na hladký průběh věcí a obecnou konsolidaci poměrů zdejších a v okolí. Zasažovala zde 32. silniční brigáda.

Armáda v Počaplech dlouhodobě sídlila od roku 1962.⁷⁷ Ovšem vojenské jednotky se zde střídavě zdržovaly již v padesátých letech. Pan Novotný vzpomíná, jak se v dětství společně s kamarády chodil bavit s vojáky, kteří si zde museli odpracovat čas, než mohli odejít do výslužby. Mnoho z nich prý pak mířilo ihned do zahraničí, vojenskou službu chtěli zakončit jen proto, aby nebyli pro předčasný odchod označeni za dezertéry. Podle pana Novotného se mělo jednat o legionáře, kteří zde byli primárně využíváni jako pomocná síla při stavbě prvního bloku EMĚ.

71 Tamtéž, s. 34 a 60.

72 Tamtéž, s. 37–39.

73 Tamtéž, s. 73 a 99.

74 Rudé právo. 1962, roč. 42-43, č. 96. 1962, s. 3.

75 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 89, 97 a 178.

76 Tamtéž, s. 66.

77 Tamtéž, s. 91.

Byli prý také stále hlídáni, po obci je vodil doprovod, jelikož se jich ostatní vojáci pro jejich schopnosti obávali. S místními a s dětmi ale prý vycházeli dobře, měli mnoho co vyprávět ze svých cest v zahraničí a proto byli pro mladé hochy velkým lákadlem. Poslední z nich měli odejít kolem roku 1957–1958.⁷⁸

Ještě jednu událost šedesátých let bych zde vyzdvihla, a to údajnou, dosti dramatickou třetí nehodu na blízkém skladišti benzínu. Informace o ní jsem získala od pana Oldřicha Novotného, který, stejně jako jeho otec, na Benzinově pracoval, a měl tedy informace o těchto událostech z první a druhé ruky. Společně s panem Víznerem se shodli, že k nehodě mělo dojít v letech 1964 nebo 1965 a to v létě. Kronika ani noviny se o nehodě bohužel nezmiňují, ale neudivovala by mě snaha nehodu “zamést pod koberec”. Při tankování paliva do lodi mělo dojít k jeho úniku a k následnému požáru, který byl způsoben tím, že na lodi se v tu samou dobu vařilo. Nehoda si měla vyžádat tři životy, kapitána s manželkou a jednoho pomocníka. Byl zde ještě jeden člen posádky, který měl být vyhozen z lodi do řeky aby se zachránil. To se mu mělo podařit, avšak při přeplavávání na druhý břeh údajně utrpěl těžké popáleniny na velké části těla, neboť se hořící palivo po řece šířilo velmi rychle.⁷⁹

Co se kulturního života týče, za zmínku stojí výstavba a zprovoznění nového kulturního domu, který v následujících letech sloužil jako středisko veškerého dění v obci a dodnes je využíván, i když jen minimálně. Za zajímavost také považuji, že ještě v roce 1960 zde byly pokusy o vykořenění tradice Ježíška a jeho nahrazení Dědou Mrázem. Po tomto roce jej obecní kronika již nezmiňuje a proto odhaduji, že v roce 1960 proběhl pokus poslední.⁸⁰

3.6.3 Sedmdesátá léta

Sedmdesátá léta byla pro obec rokem další výstavby a technologického pokroku, jakožto i zvětšení industriálního sektoru. Tento fakt se výrazně odrazil v rozložení zaměstnání občanů, neboť v zápisech kroniky lze během let pozorovat úpadek v zemědělském sektoru.

Na začátku desetiletí EMĚ oslavila své první výročí, a to výročí deseti let.⁸¹ Došlo zároveň k rozhodnutí o stavbě výrobní pórabetonu Prefa, která byla uvedena do provozu o čtyři roky později.⁸² Ta na okraji obce dodnes funguje, během let ale změnila majitele a nyní spadá pod firmu Xella CZ. Ruku v ruce s výstavbou Prefy šlo rozšiřování elektrárny a rozrůstání místního sídliště, jenž mělo být schopné ubytovat a obstarat plně potřeby zaměstnanců EMĚ. Stavba EMĚ III začala v roce 1974, v tom samém roce, kdy byla Prefa dokončena.⁸³ Uvedení do provozu se ale poslední část elektrárny dočkala až v následujícím desetiletí. Stavba se zároveň neobešla bez nehod, výrazné škody způsobil velký požár v roce 1971, který vznikl od nešťastného zapálení gumového pásu.⁸⁴ Výrazné finanční ztráty si vyžádala i havárie věžového jeřábu o osm let později, ta byla vyčíslena na dvanáct milionů korun.⁸⁵ Technický rozvoj s sebou přinesl i svá negativa, cenou za produkovanou energii bylo znečištění obce. Tento problém dlouhodobě přetrvával a občasné

78 NOVOTNÝ, Oldřich. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 12. 4. 2024.

79 O. NOVOTNÝ, [ústní sdělení].

80 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 73 a 111.

81 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 159.

82 Tamtéž, s. 163 a 201.

83 Tamtéž, s. 198.

84 Rudé právo. 1971, roč. 51-52, č. 11. 1971, s. 2.

85 Československá kriminalistika. 1984, roč. 14, č. 1. 1984, s. 43.

havárie v podnicích ho bohužel jen umocňovaly.

Změny proběhly i na půdě výrobního družstva Styl, které v druhé polovině sedmdesátých let přešlo od knoflíků⁸⁶ na výrobu šamponů.^{87 88} Z tohoto období se také dochovala, členkami družstva vedená, ilustrovaná kronika, která zaznamenává jejich činnost mezi lety 1975 až 1985.⁸⁹ Jedná se o předmět spíše nostalgické hodnoty, neboť obsahuje velké množství fotografií pracovníků, často i s dětmi a mnohé občanky na nich tam mohou nalézt své rodiny nebo sami sebe v mládí.

Co se krátkého shrnutí kultury týče, v tomto období zdárně fungoval místní kulturní dům, obecní plesy byly v plném proudu a kino v jednu dobu promítalo až čtyřikrát týdně. S akcemi, stejně jako předtím, vypomáhal Spolek Žen a místní Sokol, obec však bohužel nadobro ztrácí divadelní spolek.⁹⁰ Ten není obnoven pro nedostatek dobrovolníků a tak jediná, místními vykonávaná divadelní aktivita, je ta loutková, doplněna o amatérské hry žáků základní školy. Vesměs se ale kulturnímu životu dařilo.

3.6.4 Osmdesátá léta

Stejně jako sedmdesátých létech, v letech osmdesátých až do revoluce, byl v obci relativní klid. Jako v předchozích případech, lidé neměli přílišný zájem vyvíjet zásadní politickou aktivitu a tak ani v roce 1989 se zde neděly žádné výraznější protesty a ti, kteří o ně měli zájem, se vydávali na Mělník.⁹¹ Obecně se zdejší občané shodují, že v Horních Počaplech vždy býval klid a lidé si raději z většiny hleděli svého.

Jediné problémy, které se tu vyskytovaly, byly způsobeny množstvím obyvatel, mícháním místních s vojenskou posádkou a lidmi přítomnými na stavbě EMĚ a Prefy.⁹² V živé paměti i v kronice se například dochovala zpráva o tragickém napadení nožem na taneční zábavě v roce 1981, které si vyžádalo život dvou lidí.⁹³ Vedle těchto občanských nepokojů pak byly největšími problémy obce dlouhodobá snaha o vyřešení popílku z elektrárny a s ním spojené obecné znečištění prostředí. K němu přispívala i Prefa, ve které v roce 1988 došlo k nehodě, při které se do Labe vylilo větší množství oleje, které řeku na delší dobu znečistilo.⁹⁴ Osmdesátá léta také zaznamenala problémy v zásobování,⁹⁵ ale ty dle paměti občanů nebyly tak extrémní, jak je kronika popisuje, a nejednalo se o problém větší, než by měly okolní vesnice a města.⁹⁶

Ze stavebního hlediska zaznamenala obec dvě významné události, a sice dostavění třetí části mělnické elektrárny roku 1980,⁹⁷ a poté kompletní elektrifikaci železniční dráhy v roce 1985.⁹⁸

86 Obrázek č. 5.

87 Obrázek č. 6.

88 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 7.

89 Neznámí autor, Kronika kolektivu provozovny 05 soutěžící o titul "Brigáda socialistické práce". Horní Počaply, 1975–1985.

90 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 135.

91 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

92 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

93 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 38.

94 Tamtéž, s. 179.

95 Tamtéž, s. 130.

96 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

97 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 23.

98 Tamtéž, s. 184.

Dále samozřejmě docházelo ke každoročním úpravám v rámci zvelebování obce pro pohodlnější život občanů.

Kulturní život, kterému se podrobněji věnuji v dalších kapitolách, si také neprošel žádnými změnami. Kulturní dům stále zajišťoval většinu akcí, společně se Spolkem žen a Sokolem. Přičemž akce byly často konány ve spolupráci s EMĚ a výrobním družstvem Styl, jež se staly patrony například dětských divadelních představení nebo místní školy.⁹⁹ Za zvýraznění stojí oslava stoletého výročí dobrovolných hasičů.¹⁰⁰

3.7 Obec od revolučního roku 1989 do přelomu tisíciletí

Z tohoto období kronika, která by dokumentovala celkové dění, v obci již neexistuje. Po revoluci se psaní nové nikdo neujal, zbývá pouze několik kronik jednotlivých spolků. Ale ani ty většinou po roce 1989 v dokumentování své činnosti nepokračovaly. Z těchto důvodů jsem čerpala pro tuto kapitolu z paměti občanů, interview mi poskytl bývalý pan starosta Jiří Svačina. Považuji ho za ideální zdroj informací právě proto, že byl po revoluci zvolen do funkce a proto v devadesátých letech stál v centru dění, měl přehled o všech změnách v obci. Dovoluji si zde čerpat i z publikace Jiřího Ráce, neboť vzhledem k datu vydání, roky 1990 až 1999 byly v té době ještě v živé paměti všech přítomných, a proto nemám důvod pochybovat o pravdivosti poskytnutých informací. Validitě tohoto zdroje přidává i fakt, že Jiří Rác byl vystudovaným historikem a od padesátých let pracoval v mělnickém archivu, jehož byl později i ředitelem.

Rok 1990 je rokem, kdy Počaply, po téměř třiceti letech, opouští vojenská posádka, u které například na rok sloužil i můj dědeček, a která zásadním způsobem zvedala počty obyvatel v obci. Během let tato základna sloužila jako škola pro důstojníky a poddůstojníky v záloze, v oborech automobilních, silničních a ženijních.¹⁰¹ Odchod vojáků, jejichž kasárna byla definitivně zrušena v roce 1995,¹⁰² obec nenávratně poznamenal, úbytek lidí se podepsal na poklesu využívání místních užitkových i kulturních služeb, a tak například místní hostince byly postupně jeden po druhém odsouzeny k ukončení své činnosti, stejně jako obecní dům služeb, ve kterém bývalo kadeřnictví.¹⁰³ Pokles zájmu nakonec vedl k tomu, že téměř veškeré služby postupně vymizely a počapelští tak byli pro uspokojení svých potřeb odkázáni na okolní města. Jedná se také o období, kdy mnoho kulturních spolků ukončilo svoji činnost.

Významnou událostí na poli průmyslu bylo rozhodnutí o odsíření EMĚ v roce 1995, které bylo provedeno o tři roky později. Vyrostl zde také RIGIPS, závod na výrobu sádrokartonových desek a za Křivenicemi byla v roce 1999 postavena dýhárna Danzer Bohemia s.r.o.¹⁰⁴

3.8 Od roku 2000 do současnosti

Pro tuto část jsem již čerpala primárně z vlastní paměti, neboť jsem se s rodinou do obce přistěhovala v roce 2003, a tak jsem zásadní změny posledních dvaceti let zažila sama.

99 Tamtéž, s. 50 a 62.

100 Tamtéž, s. 100.

101 Praha, 1995, roč. 5, č. 52, 1995, s. 12.

102 SVAČINA, Jiří. místostarosta, [písemné sdělení]. Horní Počaply, 2. 4. 2024.

103 Tamtéž.

104 J. RÁC. Horní Počaply a Křivenice, s. 56.

S novým tisíciletím život v obci zpomalil. Oproti předchozím desetiletím obecní kulturní aktivita několik let upadala a znovu začala pozvolna ožívat kolem roku 2011, kdy místní kulturní komise zjevně opět získala zájem o konání společenských akcí. Pokračoval i již zmiňovaný úpadek služeb a zavírání podniků. Tento fakt lze nepochybně připsat i realitě, že téměř v každé rodině je v dnešní době více než jedno auto a lidé tak nemusí být závislí na službách poskytovaných obcí k naplnění svých potřeb.

Za posledních dvacet čtyři let proběhlo jen několik událostí, které považuji za jakkoliv významné. První byla velká voda v roce 2002, která zde, stejně jako na mnoha dalších místech republiky, napáchala značné škody. Obětí jí byly bohužel i různé archivní materiály, takže například kronika Klubu stolního tenisu je nenávratně ztracena. Druhou povodní, která obec zásadněji ohrozila byla ta v roce 2013, kdy, stejně jako v té předchozí, hrozilo zaplavení skrze vyvalení vody z odpadního potrubí. Tomu bylo naštěstí tentokrát zabráněno.

Dvěma výraznými změnami na tváři obce bylo vystavení cyklostezky, po které je odsud možné dojet až do Německa a kterou také v létě němečtí turisté hojně využívají. Druhou výstavbou bylo vybudování moderního sportovního areálu na konci obce, směrem k elektrárně. Stavba byla nejen přínosná pro kulturní vyžití občanů, ale také přinesla nové informace k historii Horních Počapel. Povinné vykopávky před začátkem výstavby totiž odhalily bohaté naleziště archeologických památek. Možnou nadcházející změnou v oblasti výstavby je poté zřízení spalovny, ve spojení s elektrárnou Mělník.

Poslední výraznější změnou bylo zvolení nové starostky Pavly Lapčíkové v roce 2022, které vystřídala Jiřího Svačinu, jež bez přestávky tuto pozici držel od revoluce.

4 Historie místních vzdělávacích a náboženských institucí

Tuto kapitolu jsem věnovala dějinám obecné školy a školy mateřské, jakožto i místního kostela a v roce 1936 zbudovaného kláštera, který zde fungoval do padesátých let.

4.1 Dějiny školy základní a mateřské

Na úvod do této kapitoly bych ráda poznamenala, že jsem se samostatně nevěnovala dějinám školy mateřské. Její existence, až na samý začátek, který jsem probrala v kapitole věnované klášteru, byl vždy spjatý se školou. Instituce sdílely stejné budovy, stejné problémy, většinu času šly spolu ruku v ruce. Proto budou poznámky o školce rovnou zařazeny do následujících podkapitol.

4.1.1 O počátcích výuky v Počaplech a její průběh v devatenáctém století

Historie školní výuky v Horních Počaplech sahá až ke konci osmnáctého století, tedy k období začátku povinné školní docházky na českém území. Podle obecní kroniky měl před rokem 1790 vyučovat místní děti vysloužilý voják Jan Gabriel, a to ve svém domě číslo popisné 3. Mezi lety 1790 až 1796 byla poté vystavěna školní budova nová, na čísle popisném 96, která byla využívána až do poloviny devatenáctého století, přesně do roku 1854. Tato budova bohužel o desetiletí později vyhořela a nebyla tedy zachována. Prvním dalším zaznamenaným učitelem v Počaplech byl pan Haubner, který měl být placen kombinací naturálií a peněz, dle dohody měl

nárok na chleba s hrachem, jakožto i dřevo na otop. V počátcích zdejší školní výuky se o dosazování učitelů staral rod Lobkoviců, v té době ještě patroni zdejšího kostela. Přičemž v roce 1973 se již o dosazování místních učitelů starala okresní školská správa v Roudnici nad Labem. Pro zájemce kronika obsahuje detailní jmenný list jednotlivých učitelů, kteří se zde během let vystřídali, včetně informací odkud do Počáplí přišli.¹⁰⁵

Škole se tu dařilo, a tak se s přírůstkem žáků znovu přestěhovala v roce 1854 na číslo popisné 89, kde tentokrát, kromě místnosti pro výuku, bylo k dispozici i přidružené pole.¹⁰⁶ V roce 1879 se škola rozrostla dál, z jednotřídky se stala dvojtřídka. Od roku 1880 měla také svou první učitelku, Annu Urbánkovou, která zastávala výuku ručních prací. O rok dříve se škola také rozrostla o novou zahradu, kam k dvacátému pátému výročí sňatku Jeho Veličenstva byly vysazeny dvě památeční lípy.¹⁰⁷ Rovněž v tomto roce začaly plány na rozšíření školy o nové křídlo, ty ale nebyly provedeny několik dalších let. Přestavba se natolik protahovala, že z Roudnice přišlo napomenutí a hrozba pokuty, pokud nebude stavba urychleně provedena. Obci byla též zamítnuta idea, namísto přestavby jen pronajmout nové prostory. Nových prostor druhé třídy se škola nakonec dočkala až v roce 1886.¹⁰⁸

4.1.2 Vyučování od roku 1900 po Protektorát

O osudech školy se obecní kronika poté na několik desetiletí odmlčí a první další zápis pochází až z roku 1929. Ani další materiály doplňující informace neposkytují, kronika Osvětové besedy zmiňuje poprvé školu jen o rok dříve. I publikace Jiřího Ráce, která byla inspirací pro tuto práci, o škole v tomto období mlčí.

Ze zápisu Osvětové besedy víme, že se školní děti aktivně zúčastnily oslav desátého výročí vzniku Československa, přednášky a večerní divadelní hru doplnily o recitaci a zpěv písní.¹⁰⁹ O rok později se Tomáš Vízner, místní učitel, stal rovněž kronikářem, avšak svou práci nezačal až do roku 1933.¹¹⁰ K roku 1933 je zapsán přesný počet místních žáků, ve škole se jich vzdělávalo osmdesát jedna, přičemž čtyřicet dalších navštěvovalo jiné školy v okolí. Mezi nejvíc navštěvované patřilo Štětí, kam v polovině třicátých let docházela většina místních dívek, a Dolní Beřkovice.¹¹¹ Děti se do okolních škol dostávaly pěšky, pro cestu do Štětí zde fungoval převoz. Paní Vávrová vzpomíná, ze svých školních let, že i ona ještě v padesátých letech přívoz využívala.¹¹²

Ve škole nadále pokračovala tradice výuky ženských ručních prací, v nabídce byla nově i výuka náboženství a to nejen římsko katolického, ale také víra církve československé a evangelické. Škola byla v této době také domovem obecní knihovně, kterou rovněž zaopatřoval pan Vízner.¹¹³ Počty dětí navštěvujících školu se v dalších letech často měnily, navýšení počtu často střídalo výrazný úbytek.

V roce 1936 byla obec obohacena o další vzdělávací instituci, klášter blahoslavené

105 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 27–28 a 31.

106 Obrázek č. 7.

107 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 31–33.

108 Tamtéž, s. 33–35.

109 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počáplech, s. 7.

110 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 155.

111 Tamtéž, s. 157–158.

112 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

113 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 157–158.

Anežky Přemyslovny, ve kterém se místní sestry staraly hlavně o děti předškolního věku a o kterém jsem ve větším detailu psala v kapitole věnované místnímu kostelu.¹¹⁴

4.1.3 Osud školy v letech nacistické okupace

Jak jsem již psala v obecné historii obce, v roce 1939 došlo k uzavření školy a jediná vzdělávací instituce, která stále fungovala, byl klášter. Před uzavřením bylo ten rok do školy zapsáno šedesát tři dětí, třicet do třídy první a třicet tři do třídy druhé. Kvůli zrušení školy ve Štětí zde na krátký moment, od roku 1938, dokonce fungovala i třída třetí.¹¹⁵ Během války došlo k obměně učitelského sboru, v roce 1942 byli všichni učitelé nad 55 let propuštěni a o rok později bylo v místní sokolovně zprovozněno pro děti školního věku Kuratorium.¹¹⁶ S koncem války obec také přišla o jednu z dlouholetých učitelek, paní Marii Hroudovou, která Počaplům věnovala celých 16 let.¹¹⁷

4.1.4 Proměny školy v době komunistického režimu

S koncem války došlo k obnovení místní školy, ještě v roce 1945 dokonce dostala rádio a nový šicí stroj¹¹⁸ a hned v roce 1946 byla zvolena i zcela nová školní rada. V poválečných letech s výukou nebyl zjevně žádný zásadní problém, i když ze začátku byla omezena pouze na jednu třídu¹¹⁹ a hudební výchova nemohla být plnohodnotně vyučována z důvodu chybějícího pianu. Obec se piano odcizené německými okupanty snažila několik let marně dostat zpět, ale bylo jí nakonec bohužel sděleno, že jej nelze vrátit. V mezidobí, než bylo pořízeno nové, tam měla škola piano zapůjčené.¹²⁰ To, co ve škole chybělo, se místní snažili nahradit také sbírkami, sháněly se například nové knihy a učebnice.¹²¹ Pro vybrání potřebných peněz se pořádaly taneční zábavy, během roku 1949 se na školu a přidruženou knihovnu vybralo téměř 3000 korun. Jak se finanční stav zlepšoval lze pozorovat na faktu, že si škola mohla ten samý rok dovolit s dětmi výlet do Prahy.¹²² Škola měla stále i svoji přidruženou zahradu, ta byla dokonce 1948 obohacena o ovocné stromky.¹²³

Konec roku 1945 a následující léta byla také obdobím, kdy se začalo mluvit o vystavení školy nové, v tomto pořadí již čtvrté.¹²⁴ Tato idea ale zůstala pouze na papíře až do padesátých let.

4.1.5 O letech padesátých

Na počátku nového desetiletí debaty o stavbě nové školní budovy ještě chvíli pokračovaly, ale v roce 1951 se už Počaply výstavby, i brzkého otevření, dočkaly.¹²⁵ Jako základ nové školy posloužil nyní opuštěný klášter, ve stejných prostorách byla zřízena zároveň i nové

114 Tamtéž, s. 185.

115 Tamtéž, s. 200–202.

116 Tamtéž, s. 214 a 217.

117 Tamtéž, s. 221.

118 SOkA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva. Horní Počaply, 1933–1946, s. 158.

119 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 227–228.

120 SOkA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 39–40.

121 Tamtéž, s. 183.

122 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 240.

123 Tamtéž, s. 236.

124 SOkA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 174 a 178.

125 Obrázek č. 8.

školka.¹²⁶ S novou budovou přišel i příliv nové aktivity, školní děti často doprovázely obecní slavnosti zpěvy písní a recitací, ve které byly až tak úspěšné, že na závodech v Roudnici si vysloužily za svoje výkony hned čtyři ceny.¹²⁷ Změny proběhly také ve vedení, od Tomáše Víznera přebral funkci ředitele Václav Medal, který po něm také brzy na to zdědil roli kronikáře. V tomto období měl své začátky také aktivnější zájem rodičů o průběh školní výuky a jejich účast na správě školy.¹²⁸

Pro kulturní obohacení života žáků se pořádaly časté výlety, za cíl měly často hlavní město Prahu, kde oblíbenými destinacemi bývalo divadlo a zoo. Škola také hrdě pořádala občasně výstavy žákovských výtvarných prací¹²⁹ a v době Vánoc každoroční besídku, ve které několik let figuroval již zmiňovaný Děda Mráz.¹³⁰

Na konci padesátých let škola a školka sdílely jednu budovu, ve které byla zároveň i jídelna s družinou. Pro výuku byly zajištěny tři třídy, spolu s místností pro ředitelnu, učitelský kabinet a školní tělocvična. Bohužel o školní zahradu děti přišly na úkor nově budovaného sídliště. Žáků měla škola v této době osmdesát šest a služby jídelny využívalo šedesát dětí.¹³¹

Vzhledem k přírůstku obyvatel spojeným s počátky budování nové elektrárny ovšem přestávala být škola vyhovující a už v roce 1958 se začalo opět uvažovat o postavení nové školky, vedle plánovaného kulturního domu.¹³² Jako předtím se ale tyto stavební plány protáhly na několik let.

4.1.6 Šedesátá léta

V následujících letech se potvrdila myšlenka, že, s přílivem nových obyvatel a značným nárůstem počtu dětí, prostory školy zdaleka nestačí. Učitelský byt bylo brzy nutné předělat na další třídu, mateřská škola sama potřebovala dvě další třídy a i tak nebylo prostoru dost. Objevila se idea přístavby celých šesti nových tříd, avšak stavba stagnovala a jakýkoliv pokrok byl jen velmi pomalý. Problémy byly i s hygienou a vytápěním, vytápění probíhalo dálkově, zázemí bylo tak zcela nevyhovující.¹³³ Mateřské škola se dál rozrůstala, vyžadovala další a další prostory, avšak s ideou postavení nové mateřinky vedle kulturního domu se nijak nepokračovalo. Výstavba MŠ byla nakonec v roce 1964 zcela zrušena. Nebyla tak vedle kulturního domu, ale po jeho otevření nějakou dobu sídlila přímo v něm.¹³⁴

Stavba základní školy neprobíhala o nic hladčeji, v roce 1962 byla sice obec připravená s výstavbou začít,¹³⁵ vše ale opět stagnovalo a nová budova nebyla dokončena ještě téměř deset let.¹³⁶ V mezičase byly pro výuku a přidružené zázemí využívány mnohé prostory v obci. V momentální budově školy se už jen učilo, družina a jídelna se přesunuly zpět na číslo popisné 89,

126 K. KUCHARŠ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 256.

127 Tamtéž, s. 253.

128 Tamtéž, s. 257.

129 Tamtéž, s. 281.

130 Tamtéž, s. 272.

131 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počáplý: Kniha druhá, s. 55–56.

132 Tamtéž, s. 47

133 Tamtéž, s. 80.

134 Tamtéž, s. 106.

135 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počáplý: Kniha druhá, s. 89.

136 Tamtéž, s. 178.

tedy do budovy, kde škola fungovala ještě ve čtyřicátých letech.¹³⁷ Tyto prostory také brzy poté začal využívat Pionýr i obec samotná, pro různé spolkové schůze. V této době škola se školkou musela pojmout až sto dětí a v roce 1968 zde bylo již pět tříd.¹³⁸ Zaměstnávala proto pět učitelů a dvě doplňující vychovatelky, které se staraly o družinu. Vytíženost školy v tomto období způsobovala i realita, že sem začaly docházet děti z přidružených Křivenic.¹³⁹

I přes všechny problémy ale interní chod školy, jako takový, probíhal stejně, jako v předchozích letech. Velmi časté byly opět výlety do zoo či koncerty, stále probíhaly i výstavy žákovských prací.¹⁴⁰

4.1.7 Léta sedmdesátá

Škola se nové budovy dočkala až v roce 1971, její výstavba byla součástí slibů ve volebním plánu a překvapivě, tentokrát byl tento plán splněn, a to i v relativně krátkém čase.¹⁴¹ Výstavba, která začala ke konci dubna, byla dokončena včas, pro začátek nového školního roku 4. září. Jako většina výstavby v obci v této době, i ta školní, proběhla z většiny s pomocí občanů v takzvané akci Z. Zbrusu nová škola byla výrazně větší než její předchůdkyně, vedle pěti tříd měla dva kabinetů a dvě družiny, v té samé budově se nacházela i jídelna, dílna pro pracovní činnosti a tělocvična. Pro personál byla zařízena ředitelna, sborovna a připojený byt 2+1 pro školníka.¹⁴² Nová škola byla dokončena v ten pravý čas, protože v roce 1974 se musela potýkat s novými žáky z Křivenic, kteří na ni v kombinaci se žáky domácími, vytvořily nápor sto dvanácti dětí.¹⁴³ Tato stavba se ukáže svým vybavením a velikostí pro obec zcela ideální, protože přežila do dnešního dne a nyní je stále využívána pro stejné účely. Já sama jsem ji v prvních letech školní docházky navštěvovala.

Jak tomu bývalo předtím, stará budova nebyla opuštěná, škola si ji pro své potřeby ponechala a o rok později ji za půl milionu předělala na školku. Využití našla i další předchozí budova školy, ta na čísle popisným 89, kterou využíval Socialistický svaz mládeže a Pionýři jako svou klubovnu.¹⁴⁴ V průběhu let ve škole proběhla jedna menší změna, a sice plán postavení větší, externí tělocvičny, která by byla lépe uzpůsobena sportům. Spolu s ní měla škola přístup i k nově postavenému fotbalovému hřišti, děti tedy mohly sportovat na něm a ve dvou tělocvičnách.¹⁴⁵ Fakt, který ukázkově odrážel zájem obce o rozvoj zdravého životního stylu a sportu obecně. I mateřská škola se nakonec do nové budovy přestěhovala, byly jí přiděleny čtyři místnosti v přízemí, kde také sídlí dodnes. V ten samý rok byla budova obohacena ještě o nové pískoviště a dětské šatny.¹⁴⁶ V tuto dobu se škola dostala do podoby, ve které prakticky beze změny zůstala až do dnešního dne. Poslední z velkých změn byl odchod pana Medalu do důchodu, po více jak čtyřiceti letech ve funkci. Po něm na se na místo ředitele dostala první žena v dějinách školy, paní

137 Tamtéž, s. 98.

138 Tamtéž, s. 106.

139 Tamtéž, s. 146.

140 Tamtéž, s. 124–125.

141 Obrázek č. 9.

142 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 178–179.

143 Tamtéž, s. 199.

144 Tamtéž, s. 192.

145 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 4–5.

146 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 228–229.

Pavla Hančlová.¹⁴⁷

Vedlejší aktivita školy se nijak neměnila, k navýšení počtu exkurzí a škol v přírodě došlo až v osmdesátých letech, díky spolupráci s Elektrárnou Mělník. Ozvláštňením výuky byla ukázka dopravní bezpečnosti od členů VB, na nově vybudovaném dopravním hřišti.¹⁴⁸

4.1.8 Devět let před revolucí

Toto období proběhlo hlavně ve znamení aktivní spolupráce s EMĚ a poté i výrobním družstvem Styl, jejichž finance zajišťovaly škole možnost podnikat nejen každoroční typické výlety, ale také nově školy v přírodě.¹⁴⁹ Školní děti se tak během osmdesátých let podívaly do Mariánských Lázní, do Orlických hor nebo na Šumavu. Lokalita Vimperk byla zjevně velmi oblíbená, děti se tam několikrát se školou vrátily, podobně tomu bylo i s Mariánskými Lázněmi.¹⁵⁰ Peníze na tyto výlety nepřicházely ale jen z velkých podniků, Svaz rodičů a přátel školy také často pořádal plesy, jejichž cílem bylo vybrat peníze pro tyto účely. Větší kontrolu nad svými akcemi škola získala také díky tomu, že ředitelka Hančlová se stala v roce 1981 předsedkyní nejen školní, ale i kulturní komise. Ten samý rok mimochodem získala nové vedení i mateřská škola.¹⁵¹

Co se úprav školy týče, jak jsem již zmiňovala, nedošlo už k žádným větším změnám. Na budově školy probíhaly jen rutinní úpravy, problematičtější byla pouze externí tělocvična, která v roce 1984 vyžadovala rekonstrukci.¹⁵²

K tomuto období kronika poskytuje detailní přehled o počtech žáků v jednotlivých ročnících a počtu strážníků pro každý rok, já zde poznamenala pouze shrnutí pro rok 1989. Počet tříd z pěti během let klesl na tři, škola si přitom ale stále udržovala dvě družiny. Žáků bylo na škole šedesát tři, dalších dvacet dva dětí dojíždělo do Dolních Beřkovic. Škola mateřská počty dětí nepodala, zdokumentován byl pouze stav zaměstnanců. Čtyři pracovnice společně s ředitelkou, plus tři další ženy, které byly jen výpomocí v jídelně, neboť jejich trvalé zaměstnání bylo v EMĚ. Jídelna, stejně jako předtím, zajišťovala jak stravu školních tak školkových dětí.¹⁵³

4.1.9 Osud školy po konci režimu a jak je to dnes

Co se týče stavu školy po revoluci, nedošlo k zásadním změnám. Instrukce sídlí stále ve stejné budově s přidruženým hřištěm a jídelnou. Sousedící tělocvična je nadále přístupná a k dispozici je i místní sportovní středisko. Děti občas navštěvují knihovnu, nadále jsou pořádány výlety po okolí, v posledních letech počet školních akcí po delší době opět roste. V době, kdy jsem sama navštěvovala místní školku a školu, jsme měli jedinečnou možnost, díky dotacím z elektrárny a obce, navštívit na několik dní Itálii. Ve škole také dva roky probíhal výtvarný kroužek, či hodiny angličtiny pro nejmenší, vyučované externím učitelem. V době, kdy jsem ve třetí třídě přecházela na Základní školu v Roudnici, zde byly několik let problémy s nedostatkem žáků a nutností spojování tříd. Tento problém byl však v dnešní době vyřešen. V obci je nová, relativně silná

147 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 217.

148 Tamtéž, s. 229.

149 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 48 a 50.

150 Tamtéž, s. 21, 48–49 a 90.

151 Tamtéž, 37.

152 Tamtéž, s. 83

153 Tamtéž, s. 183–184.

generace malých dětí a rodiče se s nabídkou školy zdají být celkem spokojeni, o lepší chod školy se nyní stará nová ředitelka Iva Voglová.¹⁵⁴ I tak ale některé děti dojíždějí do Roudnice či Štětí, ovšem vzhledem k tomu, že se tak dělo prakticky od začátku školní výuky v Počaplech, tento fakt se asi nikdy nezmění.

4.2 Dějiny místního kostela a kláštera

Jako první, s vírou spojený pramen, jsem našla Registra decimarum papalium, kdy pražské arciděkanství zakoupilo část Počapel za dvanáct grošů v roce 1352.¹⁵⁵ V tomto případě je také třeba rozlišit Počaply Horní od Počapel nedaleko Litoměřic, které v této době patřily právě litoměřickému arciděkanátu.¹⁵⁶ V následujících desetiletích měli počapelský kostel mít ve správě kartouzští převorů.¹⁵⁷ Libri confirmationum obsahují zprávy o dosazování farářů, kteří do obce přicházeli různě z okolí, kdykoliv se místo v Počaplech uvolnilo, a to například z důvodů odchodu.^{158 159 160} Z toho všeho se dá předpokládat, že již v předchozích letech v obci musela existovat nějaká náboženská stavba, pravděpodobně kaple, přičemž křesťanství zde zakořenilo ještě o mnoho dříve. Tyto předpoklady podkládá i fakt, že základy zdejšího gotického presbytáře jsou připisovány třináctému století.¹⁶¹ Na konci čtrnáctém století se zde měl také nalézat konvrš ze strahovského kláštera.¹⁶² V tomto století byla farnost rovněž součástí řípského děkanátu,¹⁶³ který ve století sedmnáctém nahradil děkanát slánský.¹⁶⁴

Arcidiecézí pro Počaply tedy po celou dobu historie kostela byla ta pražská, přičemž ve stoletím třináctém by se samozřejmě jednalo pouze o diecézi. Na začátku období, kterým se tato práce zabývá, kostel patřil k Roudnickému neboli Podřípskému vikariátu a přiřazen byl k blízkému Bechlínu.¹⁶⁵ Z toho důvodu je také většina informací o něm dochována v bechlínské farní kronice. Vlastní kontrolu získaly Počaply opět až v roce 1940, s postavením nové fary, po téměř šesti stech letech.¹⁶⁶ Kronika obecní pak spekuluje, že o první budovu fary jako takové, musela obec přijít někdy v období husitských válek.

4.2.1 Změny na tváři kostela

Druhá polovina devatenáctého století byla pro kostel jedním z nejtragičtějších období

154 Základní a mateřská škola Horní Počaply. Online. C2024.

155 TOMEK, Wacław Wladiwoj. Registra decimarum papalium. Praha: Královská česká učená společnost, 1873, s. 46.

156 Tamtéž, s. 75.

157 BOHÁČ, Zdeněk. Topografický slovník k církevním dějinám předhusitských Čech. Praha: Historický ústav, 2001, s. 173.

158 TINGL, Francisci Antonii. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensem per archidiocesim, Ab anno 1354 usque 1362. Pragae: Typis typographiae Dr. Ed. Grégr., 1867, s. 36.

159 TINGL, Francisci Antonii. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensem per archidiocesim, Ab anno 1369 usque 1373. Pragae: Typis typographiae B. Stýblo, 1868, s. 4.

160 EMLER, Josef. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensem per archidiocesim, Ab anno 1373 usque ad annum 1390. Pragae: Typis Grégerianis, 1879, s. 106.

161 LÍBAL, Dobroslav. Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek. Praha: Unicornis, 2001, s. 104.

162 KILIÁN, Jan. Mělník. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 85.

163 W. W. TOMEK, Registra decimarum papalium, s. 46.

164 Sborník archivních prací. 2015, roč. 65, č. 2. 2015, s. 315.

165 K. KUCHARA a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 2.

166 Venkov. 1940, roč. 35, č. 211. 1940, s. 8.

v jeho historii. Letní požár v roce 1869 napáchal nenávratné škody a zasáhl nejen budovu kostela, ale také velkou část obce. Tehdy, ještě z velké části dřevěný kostel, oheň téměř zcela zlikvidoval, z původní stavby se do dnešního dne dochovala jen sakristie.¹⁶⁷ Z nutnosti byla budova téměř od základu vystavěna znova a rekonstrukce se využilo i pro její zvětšení. Výstavba trvala jen dva roky, kostelu se dostalo vysvěcení na začátku léta 1874 od roudnického vikáře, přítomni přitom byli i členové rodiny Lobkoviců.¹⁶⁸ Ovšem tím rekonstrukce neskončila, aby byl kostel opět schopen plného provozu, bylo potřeba zajistit také nové vybavení. Krom předmětů dřevěných a lehce hořlavých, požáru tenkrát padly za oběť i kostelní zvony. Nebylo to ovšem ani poprvé ani naposled, co se věž osazovala novými.

Krom zvonů byly kostelu darovány i menší předměty, ať už ty praktické nebo určené k výzdobě. Do tohoto seznamu patří například socha Panny Marie, ciborium či nové varhany z počátku osmdesátých let devatenáctého století, které v kostele dodnes stojí. Ty se staly náhradou za varhany dočasně vypůjčené, které si obec zajistila brzy po požáru. Častými dary bylo také vybavení pro oltář, a jednou za několik let se kostelu dostalo nového antipendia.¹⁶⁹

V dalších stavebních úpravách se pokračovalo v druhém desetiletí minulého století, v roce 1910 byl nejprve rozšířen místní hřbitov¹⁷⁰ a s koncem první světové války se dočkal, stejně jako kostel, potřebných oprav.¹⁷¹

K největším změnám, z hlediska vnitřního vzhledu kostela, došlo ve chvíli, kdy se jeho patronem stal pan Antonín Pech, z jehož peněz se zaplatila většina vybavení, které se v něm dodnes nachází. Jedním z jeho prvních velkých darů byl oltář Božského srdce Páně, na jehož výzdobě se podílela i jeho dcera Růžena.¹⁷² Žena, která se stala členkou Dcer Božské Lásky, řádu řeholních sester, které v obci od druhé poloviny třicátých let sloužily. Díky panu Pechovi se kostel také eventuálně dočkal nových zvonů, po letech, kdy si obec musela vystačit jen s umíráčkem, neboť o předchozí zvony přišla za první světové války. Sběrka na jejich pořízení počala už v roce 1924, do společných financí pan Pech přispěl dvaceti tisíci korunami. Vzhledem k velikosti této sumy se není čemu divit, že Pechova vnučka vzpomínala, že se rodině nedostávalo ani nového oblečení, protože pan Antonín vše investoval právě do kostela. Po vybrání peněz a dohodě o počtu zvonů, zakázku na jejich výrobu dostala firma R. Manouška z Brna. Z jejich výrobního procesu se dochovaly nejen fotky přímo z dílen, ale také poznámky o přesném ladění jednotlivých zvonů.¹⁷³ Po dokončení o dva roky později¹⁷⁴ byly nejprve po dráze dovezeny do Hněvic, odkud se o deset dní později, za velké slávy, dostaly do Horních Počapel. Oslavu přivítání a vysvěcení zvonů, ke které se dochovala i dobová pozvánka,¹⁷⁵ opět zaplatil pan Pech a proto je jistě pochopitelné, že společně se svou chotí byli kmotry dvou ze tří zvonů. Třetí kmotrou byla slečna Papoušková z Liběchova. Zvony měly i svá vlastní jména, zasvěceny byly Panně Marii Nanebevzaté, svatému Janu Nepomuckému a Antonínu Paduánskému.¹⁷⁶

167 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 46.

168 KOTRCH, Václav. Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis. Bechlín, 1937, s. 40–41.

169 Tamtéž, s. 40, 45, 47–48 a 75.

170 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis, s. 104.

171 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 134.

172 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis, s. 18?

173 Tamtéž, s. 202–207.

174 Čech. roč. 51, č. 210, s. 5.

175 Obrázek č. 10.

176 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis, s. 205–207.

Jméno svatého Antonína se nenacházelo jen na jednom ze zvonů, ale také na soše, kterou kostelu pan Pech daroval o rok později. Patří zároveň na list dobové výzdoby, která se dodnes dochovala. Spolu s ním jsou na tomto seznamu polychromovaná socha Svaté Terezičky, opět zaplacená rodinou Pechových,¹⁷⁷ a čtyři vitrážovaná okna, od rodiny Přistoupilových, která byla pro kostel zhotovena v letech 1930 a 1937. Vitráže vyrobil na Praze Karlín Jan Veselý. První dvě, výrazně zdobnější a bohatší, zobrazují svatého Václava a jeho babičku svatou Ludmilu, obě postavy stojící ve stylizovaném oblouku, zobrazené s příslušnými atributy. Druhý set je již skromnější, vitráž nevyplňuje celé okno, zobrazuje svatou Cecílii a svatého Josefa s Ježíškem. Světci jsou zde na rozdíl od předchozí dvojice pouze do výšky pasu. K těmto vitrážím patří také malé zdobené okno v presbytáři, které s nimi sdílí stejný styl výzdoby okraje.¹⁷⁸

Co se dalších praktických úprav týče, kostelu se dostalo v roce 1928 zavedení elektrického proudu.¹⁷⁹ Před začátkem války se v obci také objevily názory, že by se měla postavit nová fara, s tímto návrhem nepřekvapivě přišel pan Pech. Plány byly brzy zhotoveny a v roce 1939 obec dostala z arcibiskupství povolení nejen ke stavbě fary, ale i k přestavbě místního hřbitova.¹⁸⁰ Nebylo to zároveň poprvé, kdy se s hřbitovem manipulovalo, přeložen byl už jednou v letech 1888–1889. Právě na jeho místě se položily základy nové fary. Dokončena byla ve stejném roce, kdy celé plánování započalo a vysvěcení se jí dostalo v září 1940.¹⁸¹ Ku této příležitosti Počaply navštívil emauzský opat. Významnou návštěvou byla obec poctěna už jednou v roce 1904, kdy se zde na svých cestách zastavil kardinál Lev Skrbenský, od kterého se dochoval i podpis v obecní kronice.¹⁸²

O zvony kostel bohužel přišel ještě jednou, v roce 1941 byly opět zabaveny pro válečné potřeby. K tomu ten samý rok kostel utrpěl značných škod při vichřici, která sfoukla ze střechy i kříž.¹⁸³ Kdy byly tyto škody nahrazeny a kdy kostel dostal zvony nové je obtížné říci. S momentem, kdy komunistický režim přišel k moci, jakékoliv zmínky o kostelu z kroniky zcela mizí. Ve věži se nyní nacházejí zvony tři, dva menší bez jakéhokoliv zdobení a poznávacích prvků. Dále jeden zvon velký, po okrajích zdobený květinovými motivy, připomínající zdobení zvonů z první republiky, a uprostřed s vyraženým rokem 1868.¹⁸⁴ Tento rok ale nijak nezapadá do historie zdejšího kostela. Nemůže být zvonem, který se zde právě v tomto roce nacházel, vzhledem k tomu, že o rok později ve velkém požáru o všechny zvony kostel přišel. Nové zvony, jak jsem již zmiňovala, byly pro kostel pořízeny někdy v průběhu padesátých let, neboť paní Vávrová vzpomíná, že když se do obce navrátila v roce 1959, tak ve věži byly, přičemž z předchozích let pamatuje pouze umíráček. Počaplům zvony tedy chyběly přes deset let.¹⁸⁵ Rovněž stále zůstává otázkou, odkud do obce přišly, protože vzhledem ke zdobení velkého zvonu, minimálně ten musel původně patřit jiné obci.

177 Tamtéž, s. 213 a 227.

178 Obrázek č. 11–15.

179 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis, s. 218–219.

180 SOKA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 94.

181 K. KUCHARA a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 203 a 207.

182 Tamtéž, s. 21.

183 Tamtéž, s. 213.

184 Obrázek č. 16–17.

185 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 4. 4. 2024.

4.2.2 Praktická stránka kostelní historie

Co ze administrativy týče, bechlínská kronika poskytuje podrobné informace o počtu věřících v obci a rozložení mezi jednotlivými církvemi. Zaznamenané jsou i počty školních dětí, společně s poznámkami o plánech a průběhu výuky náboženství na školách.¹⁸⁶ Nutno podotknout, že zdejší kostel patřil církvi římskokatolické a v kronice se proto někdy projevuje znatelná nechuť k těm, kteří se hlásili k církvi československé. Proto je zde také možné nalézt, mezi různými výstřižky z novin, například článek o zatčení kněze, který se v okolí snažil šířit víru právě církve československé.¹⁸⁷ Vedle těchto dat kronika poskytuje i přehledný soupis rozpočtů a nejrůznějších zákonů, které měnily chod věcí, či poznámky o pozemkových změnách.

Jak jsem již zmiňovala, v padesátých letech záznamy o kostelu, z pochopitelných důvodů, mizí. Poslední akcí, která byla na první pohled nějakým způsobem spjatou s vírou, byla oslava dne Mistra Jana Husa v roce 1952.¹⁸⁸ V tomto roce se ale již nepochybně jednalo o akci proticírkevního rázu, na Husa ani husitské hnutí se režim neodkazoval kvůli víře. S tímto desetiletím náboženský život, tehdy obecně utlačovaný, v obci upadl. Do dnešního dne aktivita kolem kostela zůstává minimální, krom občasného hostování sborových vystoupení při vánočních akcích, se zde nic neodehrává. Kostel je zároveň trvale zamčený a běžným občanům nepřístupný, klíče je nutné si vyžádat.

4.3 O počapelském klášteře

Samostatnou kapitolou náboženského života v obci bylo zřízení kláštera blahoslavené Anežky Přemyslovny, ve kterém během jeho existence působil řád Dcer Božské Lásky. Tato ženská kongregace má počátky, u kterých stála matka Františka Lechnerová, ve Vídni roku 1868, odkud se velmi brzy rozšířila do Čech a dalších částí světa. První sídlo v Čechách měly v Opavě, dále se zabydly například v Praze v ústavu Marianum.¹⁸⁹ Jedná se o kongregaci starající se o vzdělání a zdravotnictví, nabízejí péči o přestárlé, sirotky, ale také mladé dívky. Od jejich vzniku se tento úděl nezměnil, dodnes se k němu aktivně hlásí.¹⁹⁰ Řád má dnes i vlastní webové stránky, kde je možné sledovat jejich aktuální aktivitu a udržet si přehled o akcích s řádem spojených.¹⁹¹

Ke stavbě místního kláštera, kterou z části financoval Antonín Pech, došlo v roce 1936.¹⁹² Pan Pech rovněž s tímto nápadem přišel, což není vzhledem k jeho zmiňovanému zápalu pro víru překvapivé. Volba kongregace, která zde měla sloužit, jím také byla nepochybně ovlivněna, neboť jeho dvě dcery byly již několik let členkami Dcer Božské Lásky. Jedna z nich zde také ze začátku sloužila, obě se později usadily v řádovém sídle v Opavě.¹⁹³ K vysvěcení kláštera a uvedení do provozu došlo toho samého roku, 4. října. Jeho funkcí, jak jsem již naznačila, byla starost o děti předškolního věku,¹⁹⁴ přičemž v roce 1946, po dohodě s představenou, se z něj

186 V. KOTRCH, *Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis*, s. 137.

187 Tamtéž, s. 178.

188 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, *Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903*, s. 267.

189 FOLTÝN, Dušan; SOMMER, Petr a VLČEK, Pavel. *Encyklopedie českých klášterů*. Praha: Libri, 1997, s. 117.

190 Dcery Božské Lásky. Online. Řehole. C2024.

191 Dcery Božské Lásky. Online. C2013.

192 V. KOTRCH, *Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis*, s. 336.

193 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení].

194 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, *Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903*, s. 184.

oficiálně stala mateřská škola.¹⁹⁵ Podle paní Vávrové, možnosti odložit zde své děti, využila nejedna rodina. Zároveň mladé dívky do čtrnácti let tu měly možnost naučit se šití a praní. V roce 1939 měly řeholní sestry v péči patnáct předškolních dívek.¹⁹⁶

Sestry zde působící, si ještě paní Věra Vávrová pamatuje a do jejich smrti je i navštěvovala, dodnes také udržuje kontakt s kongregací samotnou. V její paměti se dochovala i vzpomínka na to, jak se jedna ze sester nejen starala o místní děti, ale také vyučovala náboženství v blízkém Štětí. Byla své práci prý tak oddaná, že ani nepřítel počasí ji nedokázala zastavit. Jedné zimy, kdy i Labe zamrzlo, ji převozník Andrlé dokonce musel přenášet přes řeku na zádech, aby se bezpečně dostala do Štětí a zpět, neboť odmítala pro jednu svoji svatou povinnost nevykonat.¹⁹⁷

Obecní kronika, ani kronika bechlínská, se mnoho v následujících letech o osudu kláštera nevyslovuje a pamětníci nezmiňují žádné dramatické události. Zápis ze zasedání obecního zastupitelstva pouze poskytl informaci, že po konci války klášter získával dřevo na otop z blízkého lesa.¹⁹⁸ Je tedy bezpečné se domnívat, že krom krušných válečných let, kdy ovšem klášter stále fungoval, probíhalo vše v poklidu. Tak tomu bylo až do roku 1950,¹⁹⁹ kdy byl bohužel zrušen a v únoru, o sedm let později, také zestátněn.²⁰⁰ Ihned po zrušení se začalo uvažovat o jeho celkové přestavbě na novou budovu školy a školky, jenž byla provedena a dokončena už v roce 1951.²⁰¹ V dnešní době slouží budova jako dům s pečovatelskou službou, jehož vchod je otočen směrem ke knihovně, oproti vchodu původnímu, který mířil na druhou stranu, ke kostelu.²⁰² Ti, kteří působení Dcer Božské Lásky pamatují, na ně vzpomínají v dobrém.

5 O kulturním životě v obci, občanských uskupeních a spolcích

Tuto kapitolu jsem věnovala nespočetným kulturním spolkům, které se v obci během její historie vyskytovaly. Práce ovšem neobsahuje jejich kompletní seznam, rozhodla jsem se primárně zaměřit na ty, které se aktivně účastnily na průběhu různých obecních akcí.

5.1 Jak vlastně probíhaly společenské akce

Obec byla vždycky velice aktivní na půdě společenského života. Jak popisují v následujících kapitolách, o kulturní spolky zde nebyla nouze. Bohužel, v dnešní době aktivita upadá a devadesátá léta byla dobou, kdy obec o většinu spolků přišla. Původní členi ztratili zájem a nové generace se o organizaci nezajímají, jen sportovci stále vyvíjí nějakou hmatatelnou aktivitu.

V obci se přitom kdysi dařilo divadlu i hudbě, bylo zde funkční kino a krom krizových období typu světových válek, se vždy během roku odehrávalo značné množství akcí. Různé přednášky, oslavy a plesy, jenž byly často využívány k vybírání peněz na další fungování spolků.

195 SOkA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 176.

196 K. KUCHARĀ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 201.

197 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení].

198 SOkA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 173.

199 K. KUCHARĀ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 248.

200 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počáplí: Kniha druhá, s. 33.

201 K. KUCHARĀ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 256.

202 Spokojený domov o.p.s. Online. Obec Horní Počáplí. C2024, 3.4.2024.

I víra byla se společenským životem do druhé poloviny minulého století propojena.²⁰³ V období komunistickém obecní aktivitu nepochybně uměle poháněl režim, ovšem nedá se popřít, že se jednalo o dobu, kdy kulturní činnost vzkvétala a spolků bylo nejvíce.

5.2 Kulturní dům a kino

Obec po dlouhá léta neměla jedno hlavní místo pro konání kulturních akcí, ani pro schůze jednotlivých spolků a vedení obce. V předchozích desetiletích pro tyto účely povětšinou sloužila budova školy, Sokolu nebo zdejší hostince. První zmínka o plánech postavení nového kulturního střediska pochází z roku 1958,²⁰⁴ a zjevně od samého začátku se uvažovalo o postavení domu kultury na místě, kde dnes stojí. Trvalo ovšem dva roky, než se začalo stavět.²⁰⁵ Což je vzhledem k tomu, jak dlouho většina plánování a provedení staveb v obci většinou trvala, až překvapivě rychlé tempo. Jedním z impulzů ke stavbě byla nepochybně rozrůstající se EMĚ, která do obce přiváděla nové obyvatele a s jejich narůstajícím počtem byly předchozí stárnoucí prostory pro společenské akce již zcela nevyhovující.

Stavba byla dokončena až roku 1965 a kulturní dům byl slavnostně otevřen ke dni výročí Vítězného února.²⁰⁶ S jeho otevřením v obci ožil kulturní život, který posledních několik let upadal. V budově se konaly nejen plesy a přednášky, ale sloužila také jako kino, divadlo a prostor pro besídky, či několikrát do roka konané vítání občánků. Za správu ručila rada Jednotného klubu, později přejmenována na Radu klubu pracujících.²⁰⁷ Přesná jména místních klubů a rad se obecně v kronikách často mírně měnila. I když byl kulturní dům využíván především pro obecní potřeby a na jeho parketách se nanejvýše prošly divadelní spolky z okolí, párkrát do něj vkročilo i několik slavnějších osobností. Již v šedesátých letech sem zavítala Jiřina Bohdalová²⁰⁸ a později mezi další hvězdy patřili například Waldemar Matuška a Nad'a Urbánková, ti zde vystupovali v roce 1984.²⁰⁹

Kulturní dům byl zároveň využíván pro různá zasedání, v roce 1974 do něj přesídlilo místní MNV.²¹⁰ Budova sloužila a slouží²¹¹ zároveň jako obecní knihovna, kterou do ní přesunuli na začátku fungování KD.²¹² V roce 2023 na toto místo také krátkodobě přesídlil obecní úřad, a to z důvodů renovace původní budovy.

V současnosti již kulturní dům není využíván tak aktivně, počet akcí během roku oproti předrevolučním letům značně klesl. Nyní se zde konají jen občasné plesy, burzy oblečení a dočasně sloužil i jako místo pro obecní volby.

5.2.1 Kino

První zmínka o místním kině pochází z roku 1933, kdy promítání spadalo pod správu

203 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 10.

204 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 47.

205 Tamtéž, s. 82.

206 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 111.

207 Tamtéž.

208 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 85.

209 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 85.

210 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 200.

211 Místní knihovna. Online. Obec Horní Počaply. C2024, 3.4.2024.

212 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 111.

Sokola.²¹³ Filmů v tomto období bylo uváděno kolem třiceti za rok, v obci byl tedy zjevně o biograf značný zájem. Promítací licence musela být obnovována, znovu ji Sokol získal v roce 1939.²¹⁴ Až do roku 1946 byla instituce jednoduše známá pod jménem Kino, název se poté po válce změnil na kino Odboj.²¹⁵ Ten v následujících letech přetrval a s kinem zůstal až do jeho zániku. Co se změnilo lokací týče, promítací prostory byly v době rekonstrukcí sokolského zázemí krátce přesunuty do jednoho z místních hostinců²¹⁶ a po dokončení kulturního domu se kino definitivně usídlilo tam.²¹⁷

Během let se promítací dny měnily, v období největší aktivity kino hrálo dvakrát až čtyřikrát týdně, a to většinou o víkendech.²¹⁸ V padesátých letech se promítalo na sto padesát filmů ročně, ať už naučných nebo zábavných. Místní měli například možnost zhlédnout snímek Císařův pekař. Ještě v roce 1988 mělo, během roku, kino návštěvnost přes 10 000 diváků.²¹⁹ Číslo návštěvnosti během let samozřejmě nebyla stále stejná, obecně ale nedocházelo k dramatickým výkyvům a až do devadesátých let si kino vedlo dobře.

Bohužel, stejně jako spousta dalších, i kino ukončilo svoji činnost po revoluci. Rok 1995 byl jeho posledním, zájem o něj trvale upadal a do dnešní doby se nikdo nepokusil o jeho oživení.²²⁰ Kina jsou v okolních městech, místní navštěvují hlavně Štětí, případně i Prahu, konkurence je velká a vzhledem k zázemí, obec nemůže nabídnout nic, co by okolí už neposkytovalo. Pokud by kino bylo otevřeno, sotva by se udrželo naživu a proto také předpokládám, že v následujících letech věci zůstanou tak jak jsou.

5.3 Divadlo a skupiny s ním propojené

Historie divadelních klubů v obci je dlouhá a poněkud komplikovaná. V jednu dobu jich existovalo víc najednou a nebylo zde jen divadlo klasické, ale i loutkové. Do amatérského hraní se zároveň často zapojovaly i školní děti.

První zmínky o divadelní produkci v obci pocházejí z roku 1928, k oslavám 28. října měl tehdy Sokol odehrát hru "Pražský žid".²²¹ Na Sokol je divadelní produkce vázána i později, ve třicátých letech se staral o několik divadelních představení ročně, přičemž kronika poskytuje u většiny přesné názvy her. Sokolské parkety spatřila například produkce "Na růžích ustláno" a "Zlatý Jiří".²²² Hra "Tatínku, nestyď se" byla dokonce ze tří čtvrtin obsazena členy Sokola.²²³

Během války se pochopitelně divadlo odebralo do pozadí a opět ožilo v době komunistického režimu, pod svou správu si jej vzal pan František Drda.²²⁴ Počty her se během let často měnily, kroniky zaznamenávaly značné výkyvy. Uvedení nového kulturního domu

213 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 156.

214 SOKA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 102.

215 Věstník Československého filmu. 1946, roč. 1, č. 17. 1946, s. 95.

216 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 28.

217 Tamtéž, s. 112.

218 Tamtéž, s. 5 a 239.

219 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 162.

220 J. RÁČ, Horní Počaply a Křivenice, s. 56.

221 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 7.

222 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 174.

223 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 45.

224 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 49.

do provozu, v šedesátých letech, poskytlo klubu vzpruhu, ovšem ani moderní prostory nedokázaly divadelní společnost dlouhodobě zachránit. Problémy nastávají v roce 1967, kdy návštěvnost značně klesá,²²⁵ a proto už o dva roky později Drdův divadelní kroužek ruší svoji činnost, pro nedostatek dobrovolníků.²²⁶ K jeho obnovení v pozdějších letech nedošlo a ani dnes se o to nikdo nesnaží.

Obec během let neměla jen vlastní divadelní spolky, často sem zavítali i herci z okolí či například až z Prahy.²²⁷ S hrou *Revizor* Počaply například navštívil divadelní klub *Scéna* z Kralup nad Vltavou.²²⁸ Vizitující spolky v obci zajišťovaly divadelní kulturu hlavně od konce šedesátých let, kdy klub přestal existovat. V následujících letech také v obci převažovaly hry zaměřené primárně na dětské publikum.

5.3.1 Loutkové divadlo

První zmínka o divadle loutkovém pochází z roku 1943,²²⁹ kdy se nejednalo o samostatnou organizaci. Členové divadelního klubu se pouze, vyjma klasických představení, věnovali i těm loutkovým. I v tomto případě sem jezdily spolky z jiných měst, v padesátých letech například z Roudnice nad Labem,²³⁰ v době, kdy, dle zápisů Osvětové besedy, byla loutková představení zjevně velmi populární. Samostatně začalo loutkové divadlo fungovat právě v letech padesátých, přesněji v roce 1952, kdy pro něj byly zajištěné prostory v jedné ze starých škol. U jeho zrodu tehdy stáli pánové Mžourek, Veselý a Rosa.²³¹ Na rozdíl od divadla normálního, jehož aktivita postupně upadla a dobrovolníci odešli, zájem o divadlo loutkové se v obci dlouhá léta udržel.

5.4 Pěvecké a recitační spolky

Osud pěveckého spolku Pivoda zůstane bohužel vesměs záhadou. Jediné mé dvě stopy jsou dochovaná fotografie z roku 1985 a dvě zmínky z kronik.²³² Tou první je zápis v obecní kronice z roku 1903,²³³ který existenci spolku potvrzuje, druhým je zmínka v kronice hasičské, která praví, že spolek ještě existoval kolem roku 1910 a brzy na to zanikl.²³⁴ Dodatečné informace by mohla obsahovat rodinná kronika Pechových, neboť Antonín a Anna Pechovi ve spolku účinkovali, avšak skrze žijící příbuzné se mi ke knize nepodařilo dostat. Žádné další informace v kronice nejsou a ani v lokálních novinách jsem o spolku nic nenalezla. Jistá je jen jeho existence v časovém úseku 1985 až cca 1910.

Obec měla krátkodobě i recitační kroužek, založený v roce 1950.²³⁵ Ovšem recitaci se

225 Tamtéž, s. 135.

226 Tamtéž, s. 153.

227 Tamtéž, s. 49.

228 Amatérská scéna. 1968, roč. 4, č. 6. 1968.

229 SOkA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 23.

230 Tamtéž, s. 63.

231 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 262.

232 Obrázek č. 4.

233 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 3.

234 BRAUNŠVAJK, František. Pamětní kniha sboru dobrovolných hasičů v Horních Počaplech. Horní Počaply, 1916–1936, s. 3.

235 Severočeská Mladá fronta. 1950, roč. 6, č. 1. 1950.

v Počaplech primárně věnovaly školní děti a Skaut, později Pionýr.²³⁶ Dětské spolky byly také ty, které na občasných akcích obstarávaly sborový zpěv,²³⁷ poté, co spolek Pivoda přestal existovat a jiný ho nenahradil.

5.5 Sdružení Sokol a historie místních sportovců

Dějiny místního Sokola začínají v roce 1919,²³⁸ již o dva roky později zde proběhlo první sokolské cvičení²³⁹ a klub se později aktivně účastnil i sokolských sletů.²⁴⁰ Co se počtu členů týče, hlavně v druhé polovině minulého století na tom byl spolek z dnešního pohledu velmi dobře, hlavně pokud přihlídneme k celkovému počtu místních obyvatel. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let měl Sokol na sto čtyřicet členů.²⁴¹ Ovšem, pokud srovnáme pohled na tato čísla dnes a v té době, zjistíme, že se tehdy považovalo za dost malé a kronikář poznamenává, že občané by se měli polepšit, že 10% je procentem dosti nízkým.²⁴² Hlavním faktorem, který se snažil tělocvičnou aktivitu v obci rozproudit, byl tehdy nepochybně, režimem ovlivňovaný a podporovaný, zájem o tělesnou výchovu. Kronika z tohoto období se nejednou zmiňuje o zájmu obce o podporu fyzického zdraví občanů.

To, jakým způsobem Sokol fungoval, se během let velmi změnilo a v dnešní době už se zdaleka nevyrovná svým předešlým výkonům. Výraznější aktivitu pod jeho jménem dnes vykonává již jen fotbalový klub. Z klubu stolního tenisu zbylo jen pramálo a sportovní aktivita v obci celkově upadla. Smutné je, že oživit se jí nepodařilo ani s výstavbou nového sportovního centra na okraji obce, které nyní slouží jako místo pro veškerou sportovní aktivitu.²⁴³ Jako spolkové sídlo je ovšem vedený dům na čísle popisném 139, původní budova klubu z roku 1920.²⁴⁴ To ovšem není jediné místo, kde Sokol sídlil, dalším byla sportovní hala v ulici u nádraží, která bohužel již dlouhá léta chátrá. Obec se jí snažila v minulosti odkoupit, ovšem organizace Sokolu ji odmítá vydat. Zajímavé je, že i když organizace odmítá odprodej, v budově nějakou dobu fungovala výroba malých letadel, která byla ukončena pro nevyhovující výrobní podmínky.²⁴⁵ Administrativně zdejší sportovní kluby nyní spadají pod sokolskou župu Barákovu.²⁴⁶

Sokol také vždy býval významnou výpomocí na kulturních akcích, a to od jeho vzniku, krom období okupace, kdy byla jeho činnost pozastavena, až do devadesátých let minulého století. Nutno poznamenat, že i v období komunismu, kdy byl od poloviny padesátých let Sokol jako takový zakázán, tělocvičná jednota zde fungovala a dokonce nesla i svůj původní název. V obecní kronice je sice v období padesátých a šedesátých let hluché místo, které sportovní spolek nijak nezmiňuje, ale rozhovory s pamětníky²⁴⁷ a dochovaná kronika fotbalového klubu prokazují,²⁴⁸ že zde uskupení stále existovalo a velmi aktivně fungovalo. Další zmínky se v kronice objevují až

236 SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech, s. 7.

237 Tamtéž, s. 58.

238 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 64.

239 Tamtéž, s. 134.

240 Tamtéž, s. 193.

241 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 3.

242 Tamtéž, s. 18.

243 Sportoviště. Online. Sportovní areál Horní Počaply. C2024.

244 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 62.

245 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 4. 4. 2024.

246 T. J. Sokol Horní Počaply. Online. Sokol. C2024.

247 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

248 PECH, Josef. Kronika oddílu kopané: Sokol Horní Počaply, ročník 1966/67, II. díl. Horní Počaply, 1966–1967.

v první polovině let sedmdesátých.²⁴⁹ Když jsem se pamětníků ptala, jak je možné, že i za dob komunismu si spolek zanechal své původní jméno, bylo mi odpovězeno, že až na výjimky se v obci nikdo moc nezajímal o politiku, a proto s názvem nebyl problém. Dlouhá léta místní Sokolové nejen na akcích vypomáhali, ale také pořádali vlastní. Sokolské tělovýchovné akademie byly v obci velmi oblíbené.²⁵⁰ Jak jsem již psala, pod jejich správou také mnoho let spadal místní biograf.²⁵¹ Společně s kinem se Sokol staral i o divadlo, a stejně jako spousta jiných obecních spolků v něm účinkoval, sokolovna pro tyto účely dokonce byla ve třicátých letech vybavena novým jevištěm.²⁵²

5.5.1 O fotbalovém klubu

Fotbalový klub, který původně nesl jméno Sportovní klub Sokol, vznikl až v roce 1933, přesně 1. července a u jeho zrodu stálo čtyřicet čtyři členů.²⁵³ Avšak dle dobových fotografií měly Počaply nějaký fotbalový tým už dříve.²⁵⁴ Jak jsem již zmiňovala, jedná se o jedinou sportovní odnož, která je v obci do dnešní doby výrazně aktivní. V jejich případě tomu nesporně pomáhá moderní sportovní areál, ve kterém se nalézá velké fotbalové hřiště s tribunou, které je navštěvováno i okolními kluby.²⁵⁵ Před zbudováním areálu pro zápasy sloužilo hřiště zřízené poblíž školy, které právě proto využívali nejen fotbalisté, ale také místní žáci.²⁵⁶ Ještě když jsem školu navštěvovala, do roku 2009, toto hřiště bylo pro školní účely používáno a zároveň sloužilo jako místo konání Dětských dnů.

Krom sportovní reprezentace na okresní úrovni, fotbalový klub nikdy nehrál v běžném životě obce zásadní roli. Jako ostatní spolky mohl vypomáhat při organizaci různých akcí, ale jeho členové primárně zůstávali u sportu a do jiných činností výrazně nezasahovali. Na starosti spíš měli vlastní správu klubu a hřiště, různá soustředění a klubové zájezdy. Sport byl tehdy nepopíratelně propojen i s politikou, v roce 1980 sportovní klub uzavřel socialistický závazek za: "...rozvoj tělovýchovné a politicko-společenské iniciativy a aktivity členů..."²⁵⁷

Z let 1966–1967 se dochovala klubová kronika, bohužel pouze její druhý díl. Kronika poskytuje detailní náhled do fungování klubu, zápisy veškerých zápasů a výkonů hráčů. Má také bohatou fotografickou přílohu, která je doplněna o přesné popisy toho, kdo byl na jednotlivých snímcích. Na některých je v pozadí možné spatřit i klubový autobus. O něm se pan Vízner zmiňoval, že jeho vypůjčení pro klub zařizoval jeho otec, neboť klub neměl vlastní dopravní prostředek.²⁵⁸

5.5.2 Krátká historie klubu stolního tenisu

Sepsání historie klubu stolního tenisu je bohužel poněkud komplikované. Jak jsem se dozvěděla, klubovou kroniku, ve které byly nejen záznamy o financích a cestách na zápasy, ale také fotografie a výstřižky z dobových novin, vzala povodeň roku 2002. Uložena bývala v domě

249 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 198.

250 Tamtéž.

251 SOkA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 102.

252 K. KUCHARA a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 167.

253 Tamtéž, s. 156.

254 Obrázek č. 18.

255 Sportoviště. Online. Sportovní areál Horní Počaply. C2024.

256 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 82.

257 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 19.

258 J. PECH, Kronika oddílu kopané.

Víznerových, jelikož Dr. Vízner st. zajišťoval většinu klubové organizace a jeho syn byl aktivním členem.²⁵⁹

Existenci klubu, krom výpovědí pamětníků, dokazuje i zápis v obecní kronice, avšak až z roku 1979,²⁶⁰ přičemž Pavel Vízner vypověděl, že k jeho založení došlo už v šedesátých letech. K tréninku a utkáním docházelo v místní tělocvičně, budově Sokola, která se nacházela blízko nádraží, tam ovšem podmínky zdaleka nebyly ideální. Pánové Vízner a Novotný oba vzpomínali, že aby mohli v tělocvičně o víkendech hrát, museli ji vytápět už od pátku a i tak byla často v budově velká zima. Vytápění bylo v obci obecně velkým problémem, neboť i při výstavbě školy se o jeho problematičnosti kronika několikrát zmiňuje.

Klub měl dle všeho veliký úspěch, mužský tým, hrající v pěti, hrál okresní ligu, zatímco tříčlenný tým žen dosáhl až na státní druhou ligu. I tak byl ale problém chod klubu financovat, a proto byly v obci často konané různé akce, při kterých se na sportovce vybíralo. Dle výpovědi pana Víznera se měli hráči jednou za dva roky možnost podívat i do východního Německa.²⁶¹

Klub stolního tenisu v obci stále funguje, nyní je ale jen odleskem jeho bývalé slávy. Jak jsem již zmiňovala, stejně jako fotbalisté si ale přilepšili, herní prostory nyní mají v moderním sportovní areálu.²⁶²

5.5.3 Sportovní areál a posilovna

Abych doplnila ještě informace ke zmiňovanému areálu. V nabídce je v dnešní době nejen fotbalové hřiště a prostory pro stolní tenis, jsou zde i tenisové kurty, víceúčelová hřiště a kluziště pro lední hokej, či prostory na badminton a tělocvična pro sporty typu aerobik. V areálu je také malý skatepark a restaurace. Lokace je rovněž již delší dobu každoročně využívání pro pořádání Dne dětí či pro oslavy Halloweenu. Pořádají se zde i velké sportovně-charitativní akce, jako Kába Cup nebo zápas Amfory Praha. Areál využívají i jiné sportovní kluby z celé republiky, jako místo soustředění nebo fotbalových kempů.²⁶³

Sportovat je v obci možné ještě na jednom místě, nachází se zde i posilovna. Ta je připojena na budovu tělocvičny, sloužící místní škole od sedmdesátých let, a na rozdíl od areálu je velmi populární.²⁶⁴

5.6 Aktivita dětí aneb Skaut a Pionýr

Skaut měl v Počaplech své počátky v roce 1931²⁶⁵, v prvních letech se jejich klubovna nalézala pod místním hřbitovem²⁶⁶, odkud se poté přestěhovali na několik dalších míst. Například jedna z mnoha budov staré školy jim v jeden čas byla domovem. Bez výraznějšího projevu zde skautský klub existoval až do doby komunismu, kdy se volně proměnil na Pionýr. První zmínka

259 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

260 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 5.

261 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

262 Sokol Horní Počaply. Online. Sport v okolí.

263 Sportoviště. Online. Sportovní areál Horní Počaply.

264 Sportcentrum. Online. Firmy. C1996–2024.

265 K. KUCHARĚ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 157.

266 Tamtéž, s. 168.

o slibech nových členů, tedy Pionýrů, pochází z roku 1952.²⁶⁷ Stejně jako u ostatních spolků, jak jsem již několikrát psala, i Pionýr se podílel na chodu obce, přítomen byl u prakticky všech veřejných akcí.²⁶⁸ Což je, v porovnání s dneškem, zásadní rozdíl, neboť nyní všechny tyto spolky a jejich společnou výpomoc nahrazuje kulturní komise obce, která stojí téměř za celou organizací, pouze s občasnou výpomocí dobrovolných hasičů.

Kromě obecních aktivit se Pionýři účastnili akcí v okolí, ti kteří projevovali velký zápal a zájem o věc, měli například možnost účastnit se oslavy výročí vzniku PO v Praze. Reprezentovali obec také na půdě divadelní, v menších lokálních soutěžích.²⁶⁹

5.7 Dobrovolní hasiči

Obec, zvláště v devatenáctém století, byť stojí na samém břehu Labe, často bojovala s ohněm. V době, kdy většina stavení byla ještě z velké části dřevěná, zde k požárům docházelo velmi často a nejednou způsobily velké škody.

O založení sboru se retrospektivně zmiňuje obecní²⁷⁰ a hasičská kronika²⁷¹ a připisuje ho roku 1884, kdy měl sbor mít osmdesát dva členů, z čehož se dále vychází, neboť v roce 1984 místní sbor oslavil svoje stoleté výročí. Zápis ze zasedání obecního zastupitelstva²⁷² i kronika zaznamenává oslavy padesátiletého výročí v roce 1934, kdy měl sbor osmdesát čtyři členů.²⁷³ Toto datum leží v mírném rozporu s kronikou bechlínskou, která vznik sboru připisuje až roku 1985.²⁷⁴ Dle všeho ale požární ochrana nějakým způsobem v obci fungovala i předtím, neboť ve zdejší kronice existuje zápis vybavení, které měli hasiči k dispozici před rokem 1875.²⁷⁵ Nicméně i dnes se obec přiklání k datu 1884 a pro letošní rok chystá oslavy sto čtyřiceti let sboru.

Sbor během let svojí funkci zajišťoval nejen požární ochranu místní a v okolních vesnicích, vypomáhal též při kulturních akcích, například u oslav Mistra Jana Husa, které zde měly dlouholetou tradici. Často se pořádaly i hasičské plesy.²⁷⁶ Na velké oslavě stého výročí došlo, vedle výstavy požární techniky a taneční zábavy, i k ukázkovému cvičení pro veřejnost, kterého se účastnily i sbory z okolí.²⁷⁷

Dobrovolní hasiči v obci do dnešního dne stále poskytují nejen ochranu, v případě požáru, ale i pomoc na akcích, především na každoročních oslavách pálení čarodějnic. Významnou pomocí obci a obyvatelstvu je hasičský sbor i při povodních. Obec povodně zasáhly v novodobých dějinách několikrát, nejvíce katastrofické byly v roce 2002. Sídlo hasičů, jehož plány byly položeny na začátku osmdesátých let²⁷⁸ a do pohybu dány roku 1984,²⁷⁹ se od revolučního roku 1989 nezměnilo. Je rovněž stále spojené s budovou obecního úřadu, nacházející se na čísle popisném

267 Tamtéž, s. 265.

268 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 188.

269 Tamtéž, s. 55.

270 K. KUCHAR a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 156.

271 F. BRAUNŠVAJK, Pamětní kniha sboru dobrovolných hasičů v Horních Počaplech, s. 3.

272 SOKA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 18.

273 K. KUCHAR a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 168.

274 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis, s. 52.

275 K. KUCHAR a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 145.

276 Tamtéž, s. 194.

277 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 92.

278 Tamtéž, s. 32.

279 Tamtéž, s. 82.

5.7.1 Mladý požárník

Vedle dobrovolných hasičů v obci také fungoval dětský hasičský kroužek, možná alternativa pro zdejší dorost, pro ty, kteří neměli zájem o chození do Pionýra. Z období od sedmdesátých let až po konec roku 2000 se dochovaly čtyři spolkové kroniky.^{281 282 283 284} Kroužek měl dvě odnože, tým mladších a starších “Mladých požárníků”, přičemž oba si vedly své vlastní kroniky.

Vyjma Pionýra, pod který ale mladí požárníci od roku 1982 administrativně spadali,²⁸⁵ se vlastně jednalo o prakticky jediné místo, kde děti mohly vyvíjet nějakou aktivitu, s tím, že se klub scházel, až na výjimky, jednou týdně. Děti se zde primárně učily požární bezpečnosti a prevenci požárů, jejich kronika je například ozdobena naivními ilustracemi toho, jak si správně postavit na Vánoce stromek, aby se nevžňal.²⁸⁶ Dorostenci se také každoročně účastnili soutěže Plamen, na které se jim vcelku dařilo. V roce 2000 dokonce družstvo starších skončilo na druhém místě z patnácti týmů.²⁸⁷ Častá byla i jejich účast na lokálních branných závodech, klub přípravami na tyto akce žil většinu roku.

Co se další činnosti týče, stejně jako Pionýři jezdili na různé výlety po okolí a vypomáhali na společenských akcích, často se starali o výzdobu nástěnek, hlavně kolem období voleb.²⁸⁸ Před některými akcemi dorostenci také pořádali ukázková vystoupení²⁸⁹ a dále v obci vypomáhali se sázením stromků nebo sběrem.²⁹⁰

5.8 Svaz žen a další ženská aktivita v obci

O Svazu žen se obecní kronika poprvé zmiňuje v prosinci roky 1953,²⁹¹ a neboť se jedná o kroniku v zásadě dosti detailní, usuzuji z toho, že v tento rok byl svaz i založen. V majetku paní Vávrové se dochovaly dvě kroniky spolku, psané jí samotnou, mezi lety 1977 až 1979²⁹² a 1980 až 1989.²⁹³ Na konci kroniky je poznámka o zakoupení knihy třetí, pro účely pokračování. Ovšem paní Vávrová vzpomíná, že, neboť se po revoluci spolek počal velice rychle rozpadat, třetí kroniku psát nezačala a zakoupenou knihu prodala dál. K počapelskému svazu byl také přidružen spolek křivenický, přičemž oba fungovaly zjevně jako samostatné, avšak propojené oddíly.

Jak už jsem zmiňovala, v obci se většina obyvatel nesnažila o aktivní politický život

280 Tamtéž, s. 175.

281 SUKUP, Ladislav. Horní Počaply “Mladý Požárník”: Družstvo starších žáků. Horní Počaply, 1975–1977.

282 Kolektiv autorů. Kronika MP: ČSPO. Horní Počaply, 1976–1978.

283 Kolektiv autorů, bez názvu. Horní Počaply, 1978–1984.

284 ŽEBROVÁ, Eva. Kronika MP Horní Počaply “Mladý Požárník”: Družstvo Mladších a Nejmladších žáků. Horní Počaply, 1997–2000.

285 Kolektiv autorů, bez názvu, s. 102.

286 Kolektiv autorů. Kronika MP: ČSPO, s. 20.

287 E. ŽEBROVÁ, Kronika MP Horní Počaply “Mladý Požárník”, s. 113.

288 Kolektiv autorů. Kronika MP: ČSPO, s. 40.

289 Kolektiv autorů, bez názvu, s. 19.

290 Tamtéž, s. 23 a 25.

291 K. KUCHARA a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 287.

292 VÁVROVÁ, Věra. Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech ok. Mělník. Horní Počaply, 1977–1979.

293 VÁVROVÁ, Věra. Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech 1980: II. díl. Horní Počaply, 1980–1989.

a tak ani Svaz žen neexistoval prvoplánově pro rozkvět komunismu. Jeho hlavním cílem byla výpomoc s kulturními aktivitami, poskytování výuky různých ručních prací nebo zajišťování zájezdů. Svaz tak v něčem nahradil klášterní sestry, které byly vyhnány v roce 1950²⁹⁴, nabízel například kurzy šití pro mladé maminky²⁹⁵ nebo drhání.²⁹⁶ Spolek zařizoval dětské karnevaly, slavnostní zahájení školního roku, plesy, jednou dokonce i módní přehlídku.²⁹⁷ Měl zároveň na starosti každoroční blahopřání jubilantům²⁹⁸ obce a párům, které slavily výročí svatby.²⁹⁹ Ženy přispěly i k zalesnění zdejšího lesa a i v obci vysadily mnoho, často bohužel dnes již pokácených, stromů.³⁰⁰ Společné zájezdy žen s dětmi vedly například do Úštěku, Prahy nebo na Lovoš,³⁰¹ a kronika k nim mnohdy poskytuje bohatou fotografickou dokumentaci. Z předchozích kapitol je vidět, že o cestování byl v obci obecně velký zájem.

Jednou z hlavních aktivit svazu bylo vždy vítání občánků, které během sedmdesátých a osmdesátých let probíhalo několikrát do roka.^{302 303} Velký nárůst počtu dětí byl zcela jistě způsoben přílivem pracovníků EMĚ a také dobou samotnou, neboť v sedmdesátých letech se jedná o generaci takzvaných Husákových dětí. Zajímavostí je, že paní Vávrová do dnešního dne s vítáním občánků vypomáhá. Ovšem od doby, kdy jsem se v roce 2003 s rodinou přistěhovala, proběhlo jen několikrát. Porodnost v obci odráží obecný problém moderní Evropy s nízkým přírůstkem dětí. Záznamy z vítání mají nejen "tabulkovou" hodnotu, ale také hodnotu nostalgickou. U každého z nich je přiložena fotografie rodičů s dětmi, mnozí občané se na nich tak mohou najít. V tomto má kronika svazu stejnou hodnotu jako kronika družstva Styl. Paní Vávrová sama zmiňovala, že si knihy s sebou čas od času bere na setkání se přítelkyněmi, kde nad fotografiemi vzpomínají na uplynulé roky. Spolek tedy teoreticky vzato stále funguje, i když nemá žádné nové členy a kromě vítání občánků, kde vypomáhá paní Vávrová sama, nevykonává již žádnou obecně prospěšnou aktivitu.

Svaz žen měl ještě jednu stránku. V průběhu let obec navštěvovala paní Naděžda Slyňková (popřípadě Slinková, jméno je v kronice zapisováno dvěma způsoby) se synem, a poté i s vnoučaty, manželka vojáka sovětské armády, který zde měl zemřít během jedné z nehod, na konci druhé světové války.³⁰⁴ Poprvé obec navštívila v roce 1961, znovu po pěti letech, a další návštěvy následovaly v desetiletých intervalech. Spolek s touto rodinou udržoval kontakt, v kronice se dochovaly nejen fotografie ze setkání, ale také vánoční pohlednice a různá blahopřání od paní Slyňkové. V roce 1985 spolu se školními dětmi zasadila u hřbitova dva pamětní smrčky, které s sebou přivezla, a které dodnes stojí.³⁰⁵

Jako poslední zajímavost bych zmínila propojení spolku s Kubou.³⁰⁶ Jedna z členek klubu ji několikrát navštívila a v jednu dobu tam déle pobývala, neboť její manžel byl zaměstnaný

294 K. KUCHARŤ a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 248.

295 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech ok. Mělník, s. 9.

296 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech 1980, s. 3.

297 Tamtéž, s. 77.

298 Tamtéž, s. 57.

299 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech ok. Mělník, s. 15, 113 a 121.

300 Tamtéž, s. 11, 13 a 125.

301 Tamtéž, s. 25, 67 a 127.

302 Tamtéž, s. 3, 17, 39.

303 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech 1980, s. 7, 29, 43.

304 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

305 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech 1980, s. 8–9.

306 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech ok. Mělník, s. 129.

na stavbě zdejší elektrárny.³⁰⁷ Co se dalšího propojení se zahraničím týká, členky samozřejmě měly kontakty s dalšími soudružkami z ostatních států socialistického bloku, jak tomu tehdy bylo zvykem.³⁰⁸

5.8.1 Družstvo Styl

Již zmiňované výrobní družstvo Styl mělo na obecní kulturní život menší vliv, ale i zde byla nějaké aktivita vyvíjena. Primárně pouze uvnitř firmy, kronika z let 1975 až 1985 poskytuje záznamy o různých firemních oslavách a estrádách, či dovolených, kterých se členky účastnily. Měli také vlastní Mikulášské nadílky pro děti zaměstnankyň a často byly pořádány i nejrůznější vzdělávací přednášky a besedy.³⁰⁹

Co se externí činnosti týče, družstvo se stalo patronem nejen zdejší školy, ale také si pod svá křídla vzalo divadelní představení k “Mezinárodnímu roku dítěte”.³¹⁰

6 Významné osobnosti obce a další zajímavosti

Tuto kapitolu jsem věnovala lidem, jejichž jméno se výrazněji zapsalo do historie této obce, či dokonce neslo nějaký význam i za jejími hranicemi. Nejedná se o žádná velká jména světových dějin, ale i tak jsem považovala za vhodné jim nějakou pozornost dát

6.1 Počapelské osobnosti

Pro Horní Počaply asi vždy byl a bude nejvýznamnější pan Antonín Pech, jeho otisk je zde dodnes nejvíc hmatatelný. Jak jsem již zmiňovala v kapitole o místním kostele a klášteře, pan Pech věnoval mnoho ze svého jmění na pole víry. Podle slov jeho vnučky byl víře natolik odevzdaný, že jeho rodina někdy i finančně trpěla, neboť většina Pechových peněz šla kostelu a nikoliv jim. Ovšem nebýt těchto investic, kostel by si musel déle počkat na nové zvony³¹¹ a nová fara a klášter by možná nikdy nevznikly.³¹² Vedle víry se pan Antonín věnoval aktivně i politické kariéře, za Lounský kraj se pokusil v roce 1925 kandidovat do poslanecké sněmovny.³¹³ A v letech 1930 a 1931 byl členem ředitelství Československých státních drah okresu Praha-Sever.³¹⁴

Pechovy děti a vnučata šly částečně v jeho stopách, jeho syn František byl uznávaným pěstitelem chmele, za který si vysloužil pro obec i ocenění.³¹⁵ A jeho vnučka, Věra Vávrová, která mi pro tuto práci poskytla velké množství informací, byla nejen aktivní členkou místního Svazu žen,³¹⁶ věnovala se také dlouhé roky místním dětem, pro které o soboty pořádala nejrůznější zájezdy. Jako členka klubu vypomáhala při obecních sokolských cvičeních.³¹⁷ Do vysokého věku také učila v blízkém Bechlíně na Základní škole, odkud ji ještě před nějakou dobou žádali, zdali by

307 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSŽ v Horních Počaplech 1980, s. 103.

308 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSŽ v Horních Počaplech ok. Mělník, s. 41.

309 Neznámí autor, Kronika kolektivu provozovny 05 soutěžící o titul “Brigáda socialistické práce”, s. 3–30.

310 Obrázek č. 19.

311 Podřipský kraj. 1926, roč. 8, č. 36. 1926, s. 19.

312 SOKA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva, s. 94.

313 Čech. 1925, roč. 50, č. 295. 1925, s. 3.

314 Ročenka státních a soukromých drah československé republiky na rok. 1931, roč. 11, č. 1. 1931, s. 643.

315 Rudé právo. 1958, roč. 38, č. 227. 1958, s. 1.

316 V. VÁVROVÁ, Kronika MO ČSŽ v Horních Počaplech 1980.

317 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha třetí, s. 4.

nebyla ochotná se na svoji pozici vrátit. Zájem měla učít i v Horních Počaplech, ale to ji tehdy nebylo dovoleno, neboť o změnu pracoviště měla zájem v době, kdy již obec spadala do Středočeského kraje a Ústecký kraj na jeho úkor nechtěl přijít o jednoho ze svých vyučujících. Paní Věra také stále udržuje kontakt s Dcerami božské lásky,³¹⁸ účastní se vítání občánků a chodí gratulovat jubilatům obce.

Jméno Vízner v této práci padlo opakovaně. Tomáš Vízner byl nejen zdejší učitelem, později ředitelem školy a knihovníkem, ale také téměř dvacet let obecním kronikářem.³¹⁹ Mužem natolik váženým, že na jeho počest byl uspořádán velký slavnostní pohřeb s průvodem a čestnou pionýrskou stráží, v doprovodu s učiteli i z blízké Roudnice.³²⁰ Jeho syn a vnuk byli pro obec také významnými osobami. Pan Dr. Vízner byl právníkem, zastupujícím firmu Benzina, a přitom pomáhal s organizací zdejšího klubu stolního tenisu a fotbalu. V něm, jak jsem již zmiňovala, hrál i jeho syn Pavel Vízner, od něhož jsem většinu informací o klubu získala.³²¹

Z Horních Počapel v devatenáctém století pocházeli i dva muži, jejichž kariéra byla na půdě vědy a vzdělání a po kterých se dochovalo nejedno literární dílo. Prvním z nich byl Jan Možný,³²² vystudovaný kantor a prozaik, který vedle vyučování psal také literaturu pro děti. Jeho dílem byl i “Zpěvník kostelních písní”.³²³ Druhý muž byl známý pod jménem Antonín Weisner, vystudovaný MUDr., který jako lékař působil v Praze. Za svůj život vydal bohatou sbírku knih o nejrůznějších odvětvích lidského zdraví. Kolekce to byla vskutku velmi různorodá, téma stárnutí střídá zneužívání kokainu, nebezpečí hub a doktor Weisner zaběhl i do světa snů a jejich vazbě ke zdraví.³²⁴

Horní Počaply mají i svého novodobého básníka, pana Pavla Veselého, rozeného 1969, jenž byl členem mělnického literárního klubu Pegas. Jeho jméno nesou dva sborníky básní, Člověk mezi lidmi a Ztráty a naděje, vydané v letech 1994 a 1995.³²⁵

7 Závěr

Obec Horní Počaply se nijak zásadně během své historie nelišila od ostatních v okolí, ale přesto se v ní jen během posledních sto sedmdesáti let mnohé událo.

Druhá polovina devatenáctého století pro ni znamenala cestu k pokroku, ten zde probíhal v podobě rozvoje školství a prvních obecních spolků. Pěvecký spolek Pivoda existoval společně s Jednotou Severočeskou, založena byla i spořitelna, takzvaná Kampelička. Ovšem nejednalo se jen o období rozkvětu, v častých požárech shořelo mnohé, a v roce 1869 před plameny nebyl uchráněn ani zdejší kostel. Snad z toho důvodu v roce 1884 vzniklo v Počaplech družstvo dobrovolných hasičů, které existuje do dnešního dne. Významným mezníkem bylo i postavení první železniční koleje, tratě ve směru Praha–Děčín, která se stala počátkem propojení obce se zbytkem

318 V. VÁVROVÁ, [ústní sdělení], 27. 2. 2024.

319 K. KUCHARA a J. ZIMÁK, Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903, s. 155.

320 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 19–20.

321 P. VÍZNER, [ústní sdělení].

322 OPELÍK, Jiří. Lexikon české literatury. Praha: Academia, 2000, s. 341.

323 ČERNUŠÁK, Gracian. Československý hudební slovník osob a institucí. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965, s. 124.

324 Kdy zemřeli--? 1966, roč. 30, č. 6. 1966, s. 86.

325 MACHALA, Lubomír. Průvodce po nových jménech české poezie a prózy 1990–1995. Olomouc: Rubico, 1996, s. 160.

země.

Předválečné období na začátku minulého století bylo pro obec dobou klidu, pomalu se rozrůstala, ovšem stále zde převažoval zemědělský styl obživy. Takto to v Počaplech vypadalo až do druhé poloviny padesátých let, kdy se začalo s výstavbou Elektrárny Mělník, stavby která se stala bodem převratu od zemědělství k průmyslové výrobě. První světová válka jako taková poznamenala obec hlavně bídou, lidé hladověli, nedostávalo se jim ani základních potřeb a v pozadí z nouze probíhala lichva. Ti kteří netrpěli doma, zažili utrpení na frontě. Mnoho z místních mužů postupně během války dobrovolně přešlo do zajetí tehdejšího nepřítele, většina z nich poté skončila u ruských legiích, své zastoupení měli ale i v Itálii. Naštěstí pro obec, většina z odvedených se po válce navrátila domů.

Za první republiky měla obec opět možnost rozkvést. Sice již neexistoval pěvecký spolek Pivoda, založeny byly ale spolky nové a jejich počet vzrůstal. K tělocvičnému spolku Sokol se brzy připojil fotbalový klub a Skaut. V obci se dařilo kinu a divadlu, během roku probíhalo mnoho různých akcí, škola se nadále rozrůstala a i na půdě víry docházelo k pozitivním změnám. Vystavěn byl klášter pro Dcery Božské Lásky, jež se zde až do roku 1950 staraly o děti předškolního věku a učily mladé dívky užitečným dovednostem, jakým bylo například šití.

Během druhé světové války se místní schovávali z jedné strany před německými inspektory a z druhé před spojeneckými bombami, které mířily na nacistické zásoby pohonných hmot v okolí. První polovina roku 1945 byla pro obec nejkrušnější, v jeden den bylo v okolí shozeno na 1600 bomb, nejbližší s nich dopadly na pole místního statkáře, na okraj lesa a na železniční úsek mezi Počaply a Hněvicemi. Výbuchy v obci pokračovaly překvapivě i po válce. V průběhu tří týdnů, kdy se zde utábořila sovětská armáda, došlo k nehodě na takzvaném Benzinově, kdy patnáct vojáků přišlo o život při výbuchu benzinové podzemní nádrže. Na tomto místě došlo později k nehodě ještě dvakrát, v padesátých a šedesátých letech.

V krátkém období třetí republiky v obci probíhaly hlavně rekonstrukce, pokusy uvést vše do původního pořádku. Začal opět fungovat místní Sokol a škola, počapelský klášter měl před sebou posledních pět let své existence. Komunistický režim s sebou poté přinesl zánik náboženského života a zemědělský ráz obce počal měnit na průmyslový. S rokem 1950 bylo založeno výrobní družstvo Styl, které se nejprve téměř třicet let věnovalo výrobě knoflíků, než přešlo na produkci šamponů a mycích prostředků. V druhé polovině padesátých let také začala výstavba prvního bloku mělnické elektrárny, která sice obci přinesla nová pracovní místa, moderní ubytování a zjednodušení rozvodu elektřiny, na druhou stranu se díky ní výrazně zhoršila kvalita životního prostředí. To byl problém, se kterým obec bojovala po celý zbytek minulého století. Elektrárna ovšem nebyla jediným znečišťovatelem, na ekologických problémech se podílela i místní výroba porobetonu Prefa.

Padesátá až osmdesátá léta se nesla ve znamení budovatelských nálad, stejně jako ve zbytku republiky. Během let byly vystaveny tři bloky tepelné elektrárny, díky které se po dlouhé společné historii obec odpojila od Ústeckého kraje a začala spadat pod správu města Mělník a Středočeského kraje. Spolu s tím se také k obci připojily blízké Křivenice. Elektrárna dala i důvod vzniku zdejšímu sídlišti a panelovým domům, které měly být primárně ubytováním pro její zaměstnance s rodinami. Příliv nových obyvatel vyvolal nutnost postavení nové školy, obec zároveň získala zcela nový kulturní dům, do kterého se přesunula veškerá kultura. Neboť, kromě původních

obyvatel a lidí, kteří zde bydleli kvůli stavbě EMĚ, se zde nalézala až do revoluce také vojenská posádka. V obci byl velký odbyt a poptávka po nejrůznějších službách. Býval zde kadeřník, masna, v jednu chvíli pět funkčních hostinců, o zákazníky ani účastníky kulturních akcí nebyla nouze. Fungoval zde Svaz žen, Pionýr, klub Mladý požárník. Obec měla své sportovní kluby, dařilo se kinu a i když Počaply již neměly vlastní divadelní spolek, hostující společnosti zde divadelní kulturu stále zajišťovaly.

Léta porevoluční a období nového století se v obci nesla ve jménu stagnace, někdy i úpadku. Většina spolků postupně zanikla, kino již téměř třicet let nefunguje a kulturní dům je po většinu roku nevyužívaný. Přežívá pouze knihovna a sportovní kluby. Alespoň škole byl vdechnut nový život v posledních pár letech, díky novému vedení. Občas jsou zde vyvíjeny i snahy o oživení kulturního života. Ovšem i tak většina místních jezdí za akcemi do okolních měst. Je to smutnou realitou, které se pravděpodobně v blízké budoucnosti nezmění.

Jak jsem tedy předpokládala, obec na poli historie, jak regionální tak světové, nesehrála zásadní roli, největší význam získala s postavením mělnické elektrárny, což ovšem nebyla zásluha obce jako takové. I přesto ale považuji tuto práci za přínosnou pro zmapování místního dění a zachycení pamětí zdejších obyvatel, které odhalily mnohé, co jiné prameny a knihy opomněly. Horní Počaply možná nebyly nijak významné, ale i tak byly obcí s bohatou historií a mnoha zajímavými událostmi. Zvláště dění kolem školy a místních náboženských institucí považuji za zaznamenání hodné, přičemž právě jim Rácova publikace, která byla mojí primární inspirací, věnuje minimální pozornost. Publikace je obecně v období novodobých dějin výrazně zaměřena spíše na průmysl než dění v obci. Je tomu tak i v případě mnoha kulturních spolků, které během desetiletí v obci existovaly, a které se zasloužily o většinu místních akcí a aktivity, hlavně za minulého režimu. Zde bych ráda dodala, že ačkoliv komunistický režim napáchal mnoho zločinů a nikdy bychom se k němu neměli vracet, čistě z pohledu obecních dějin se jednalo o dobu, kdy byla kulturní aktivita nejvíce podporována. Místní obyvatelé měli na obecní úrovni největší možnosti obohatit svůj běžný život o nejrůznější zážitky. Pochopitelně k této podpoře docházelo hlavně z potřeby sebezprezentace režimu. Avšak místní se jednotně shodují, že v Počaplech většině spolků nešlo o budování komunismu, jejich činnost nebyla nucena režimem, byl zde upřímný zájem o to se sjednocovat a vykonávat nějakou aktivitu. Toto období pak stojí v silném kontrastu s úpadkem posledních tří dekad, kdy díky většímu počtu možností, místní vyhledávají naplnění svých kulturních a společenských potřeb mimo obec.

8 Seznam pramenů a literatury

Prameny:

BRAUNŠVAJK, František. Pamětní kniha sboru dobrovolných hasičů v Horních Počaplech. Horní Počaply, 1916–1936.

EMLER, Josef. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim, Ab anno 1373 usque ad annum 1390. Pragae: Typis Grégerianis, 1879.

Kolektiv autorů. Kronika MP: ČSPO. Horní Počaply, 1976–1978.

Kolektiv autorů, bez názvu. Horní Počaply, 1978–1984.

KOTRCH, Václav. Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis. Bechlín, 1937.

KUCHAŘ, Karel a Josef ZIMÁK. Kronika obce Hoření Počáplí založena r. 1903. 1903–1953.

MEDAL, Václav. Kronika obce Horní Počaply: Kniha druhá. Horní Počaply, 1954–1978.

MEDAL, Václav. Kronika obce Horní Počaply: Kniha třetí. Horní Počaply, 1979–1989.

Neznámí autor, Kronika kolektivu provozovny 05 soutěžící o titul “Brigáda socialistické práce”. Horní Počaply, 1975–1985.

PECH, Josef. Kronika oddílu kopané: Sokol Horní Počaply, ročník 1966/67, II. díl. Horní Počaply, 1966–1967.

SOKA Mělník, Místní osvětová komise v Horních Počaplech: Zápisy o schůzích. Horní Počaply, 1927–1961.

SOKA Mělník, Protokol obecního zastupitelstva. Horní Počaply, 1933–1946.

SUKUP, Ladislav. Horní Počaply “Mladý Požárník”: Družstvo starších žáků. Horní Počaply, 1975–1977.

TINGL, Francisci Antonii. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim, Ab anno 1354 usque 1362. Pragae: Typis typographiae Dr. Ed. Gréger., 1867.

TINGL, Francisci Antonii. Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim, Ab anno 1369 usque 1373. Pragae: Typis typographiae B. Stýblo, 1868.

TOMEK, Wacław Wladiwoj. Registra decimarum papalium. Praha: Královská česká učená společnost, 1873.

VÁVROVÁ, Věra. Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech ok. Mělník. Horní Počaply, 1977–1979.

VÁVROVÁ, Věra. Kronika MO ČSZ v Horních Počaplech 1980: II. díl. Horní Počaply, 1980–1989.

ŽEBROVÁ, Eva. Kronika MP Horní Počaply “Mladý Požárník”: Družstvo Mladších a Nejmladších žáků. Horní Počaply, 1997–2000.

Periodika:

Amatérská scéna. 1968, roč. 4, č. 6. 1968. ISSN 0002-6786.

Čech. 1925, roč. 50, č. 295. 1925.

Čech. 1926, roč. 51, č. 210. 1926.

Československá kriminalistika. 1984, roč. 14, č. 1. 1984. ISSN 0862-1969.

Kdy zemřeli--? 1966, roč. 30, č. 6. 1966.

Podřípský kraj. 1926, roč. 8, č. 36. 1926.

Ročenka státních a soukromých drah československé republiky na rok. 1931, roč. 11, č. 1. 1931.

Rudé právo. 1952, roč. 32-33, č. 5. 1952. ISSN 0032-6569.

Rudé právo. 1958, roč. 38, č. 227. 1958. ISSN 0032-6569.

Rudé právo. 1962, roč. 42-43, č. 96. 1962. ISSN 0032-6569.

Rudé právo. 1971, roč. 51-52, č. 11. 1971. ISSN 0032-6569.

Sborník archivních prací. 2015, roč. 65, č. 2. 2015. ISSN 0036-5246.

Severočeská Mladá fronta. 1950, roč. 6, č. 1. 1950. ISSN 1803-1110.

Večerník - Praha. 1995, roč. 5, č. 52. 1995. ISSN 1210-1117.

Venkov. 1913, roč. 8, č. 187. 1913. ISSN 1805-0905.

Venkov. 1940, roč. 35, č. 211. 1940. ISSN 1805-0905.

Věstník Československého filmu. 1946, roč. 1, č. 17. 1946. ISSN 1803-067X.

Literatura:

BOHÁČ, Zdeněk. Topografický slovník k církevním dějinám předhusitských Čech. Praha: Historický ústav, 2001. ISBN 80-7286-036-4.

ČERNUŠÁK, Gracian. Československý hudební slovník osob a institucí. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

FIDLER, Jiří. 21.8.1968 okupace Československa. Praha: Havran, 2003. ISBN 80-86515-35-4.

FOLTÝN, Dušan; SOMMER, Petr a VLČEK, Pavel. Encyklopedie českých klášterů. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-17-6.

HROMÁDKA, Milan. Kulturní adresář ČSR. Praha: Ústav pro výzkum kultury, 1972.

KÁRNÍK, Josef a Martin KLIHAVEC. Mělnicko na starých pohlednicích. Hostivice: Baron, 2015. ISBN 978-80-88121-03-9.

KILIÁN, Jan. Mělnická kronika Jana Josefa Albrechta ze sklonku baroka. Mělník: Město Mělník, 2005. ISBN 80-239-6222-1.

KILIÁN, Jan. Mělnicko. Litomyšl: Paseka, 2009. ISBN 978-80-7185-955-0.

KILIÁN, Jan. Mělník. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-029-6.

LÍBAL, Dobroslav. Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek. Praha: Unicornis, 2001. ISBN 80-901587-8-1.

MACHALA, Lubomír. Průvodce po nových jménech české poezie a prózy 1990-1995. Olomouc: Rubico, 1996. ISBN 80-85839-13-X.

OPELÍK, Jiří. Lexikon české literatury. Praha: Academia, 2000. ISBN 978-80-200-1671-34.

PROFOUS, Antonín. Místní jména v Čechách. Praha: Česká akademie věd a umění, 1951.

RÁC, Jiří. Horní Počaply a Křivenice. Mělník: Obecní úřad Horní Počaply, 2000.

SZUNYOGOVIÁ, Blanka. Soupis pramenů k dějinám národů Ruska, Ukrajiny a Běloruska do roku 1945 z archivů České republiky. Cheb: Národní knihovna ČR, Slovanská knihovna, 2008. ISBN 978-80-7050-548-9.

Šlechta a panství na Mělnicku v raném novověku. Mělník: Regionální muzeum, 2005. ISBN 80-903453-2-8.

TEKLÝ, Vratislav. Plavební příručka. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1962.

ŽÁČEK, Pavel. Kasárna na levém břehu. Cheb: Svět křídel, 2003. ISBN 80-85280-87-6.

Internetové zdroje:

Dcery Božské Lásky. Online. C2013. Dostupné z:
<https://dcerybozskelasky.webnode.cz/>. [cit. 2024-04-02].

Dcery Božské Lásky. Online. Řehole. C2024. Dostupné z:
<https://www.rehole.cz/cs/dcery-bozske-lasky>. [cit. 2024-04-01].

Místní knihovna. Online. Obec Horní Počaply. C2024, 3.4.2024. Dostupné z:
<https://www.hornipocaply.cz/zivot-v-obci/mistni-knihovna/>. [cit. 2024-04-03].

Müllerovo mapování - Čechy, mapový list č.8. Oldmaps - Staré mapy. Online.
Dostupné z:
http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pllang=cs&map_root=mul&map_region=ce&map_list=c008. [cit. 2024-04-02].

Spokojený domov o.p.s. Online. Obec Horní Počaply. C2024, 3.4.2024. Dostupné z:
<https://www.hornipocaply.cz/obec/spokojeny-domov-ops-poskytovatel-domaci-socialni-pece/>. [cit. 2024-04-03].

Sportcentrum. Online. Firmy. C1996–2024. Dostupné z:
<https://www.firmy.cz/detail/684624-sportcentrum-horni-pocaply.html>. [cit. 2024-04-02].

Sportoviště. Online. Sportovní areál Horní Počaply. C2024. Dostupné z:
<https://www.sahornipocaply.cz/sportovni-areal/sportoviste/>. [cit. 2024-04-02].

Sokol Horní Počaply. Online. Sport v okolí. Dostupné z:
<https://www.sportvokoli.cz/sportovni-kluby/sokol-horni-pocaply>. [cit. 2024-04-02].

T. J. Sokol Horní Počaply. Online. Sokol. C2024. Dostupné z:
<https://www.sokol.eu/sokolovna/tj-sokol-horni-pocaply>. [cit. 2024-04-01].

Základní a mateřská škola Horní POčaply. Online. C2024. Dostupné z:
<https://www.zshornipocaply.cz/zakladni-skola>. [cit. 2024-04-04].

2120-1 Horní Počaply - dříve Podczap: Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880 – Čechy, 2120-1-002. Online. Dostupné z:
https://ags.cuzk.cz/archiv/openmap.html?typ=cioc&idrastru=B2_a_6C_2120-1_2. [cit. 2024-04-10].

2120-1 Horní Počaply - dříve Podczap: Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880 – Čechy, 2120-1-004. Online. Dostupné z:
https://ags.cuzk.cz/archiv/openmap.html?typ=cioc&idrastru=B2_a_6C_2120-1_4. [cit. 2024-07-04].

Interview:

NOVOTNÝ, Oldřich. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 12. 2. 2024.

NOVOTNÝ, Oldřich. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 12. 4. 2024.

SVAČINA, Jiří. místostarosta [písemné sdělení]. Horní Počaply, 2. 4. 2024.

VÁVROVÁ, Věra. důchodkyně [ústní sdělení]. Horní Počaply, 27. 2. 2024.

VÁVROVÁ, Věra. důchodkyně [ústní sdělení]. Horní Počaply, 4. 4. 2024.

VÍZNER, Pavel. důchodce [ústní sdělení]. Horní Počaply, 16. 2. 2024.

9 **Obrazová příloha (řazeno podle textu)**

1. Müllerovo mapování - Čechy, mapový list č.8³²⁶
2. Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880, 2120-1-002³²⁷
3. Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880, 2120-1-004³²⁸
4. Pěvecký spolek Pivoda 1895³²⁹
5. Fotografie knoflíkářského vybavení³³⁰
6. Dobový obal šamponu³³¹
7. Dobová fotografie školy čp. 89 z pohlednice³³²
8. Dobová fotografie školy čp. 178³³³
9. Fotografie školy čp. 225 z pohlednice³³⁴
10. Pozvánka na svěcení zvonů 1926³³⁵
11. Vitráž sv. Václava³³⁶
12. Vitráž sv. Ludmily³³⁷
13. Vitráž sv. Cecilie³³⁸
14. Vitráž sv. Josefa s Ježíškem³³⁹
15. Malé zdobené okno³⁴⁰
16. Malé zvony ve věži³⁴¹

326 Müllerovo mapování - Čechy, mapový list č.8. Oldmaps - Staré mapy. Online. [cit. 2024-04-02].

327 2120-1 Horní Počaply - dříve Podczap: Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880 – Čechy, 2120-1-002. Online. [cit. 2024-10-04].

328 2120-1 Horní Počaply - dříve Podczap: Císařské povinné otisky stabilního katastru 1 : 2 880 – Čechy, 2120-1-004. Online. [cit. 2024-07-04].

329 Fotografie z fondů knihovny Horní Počaply.

330 Neznámí autor, Kronika kolektivu provozovny 05 soutěžící o titul “Brigáda socialistické práce”.

331 Tamtéž.

332 KÁRNÍK, Josef a Martin KLIHAVEC. Mělnicko na starých pohlednicích. Hostivice: Baron, 2015, s. 66.

333 V. MEDAL, Kronika obce: Horní Počaply: Kniha druhá, s. 473.

334 J. RÁC. Horní Počaply a Křivenice, s. 63.

335 V. KOTRCH, Liber Memorabilium parochialis ecclesiae Bechlinensis.

336 Fotografie z archivu autorky.

337 Tamtéž.

338 Tamtéž.

339 Tamtéž.

340 Tamtéž.

341 Tamtéž.

17. Velký zvon ve věži³⁴²

18. Fotografie fotbalového klubu circa 1914³⁴³

19. O převzetí patronátu nad „Divadlo dětem“ družstvem Styl 1979³⁴⁴

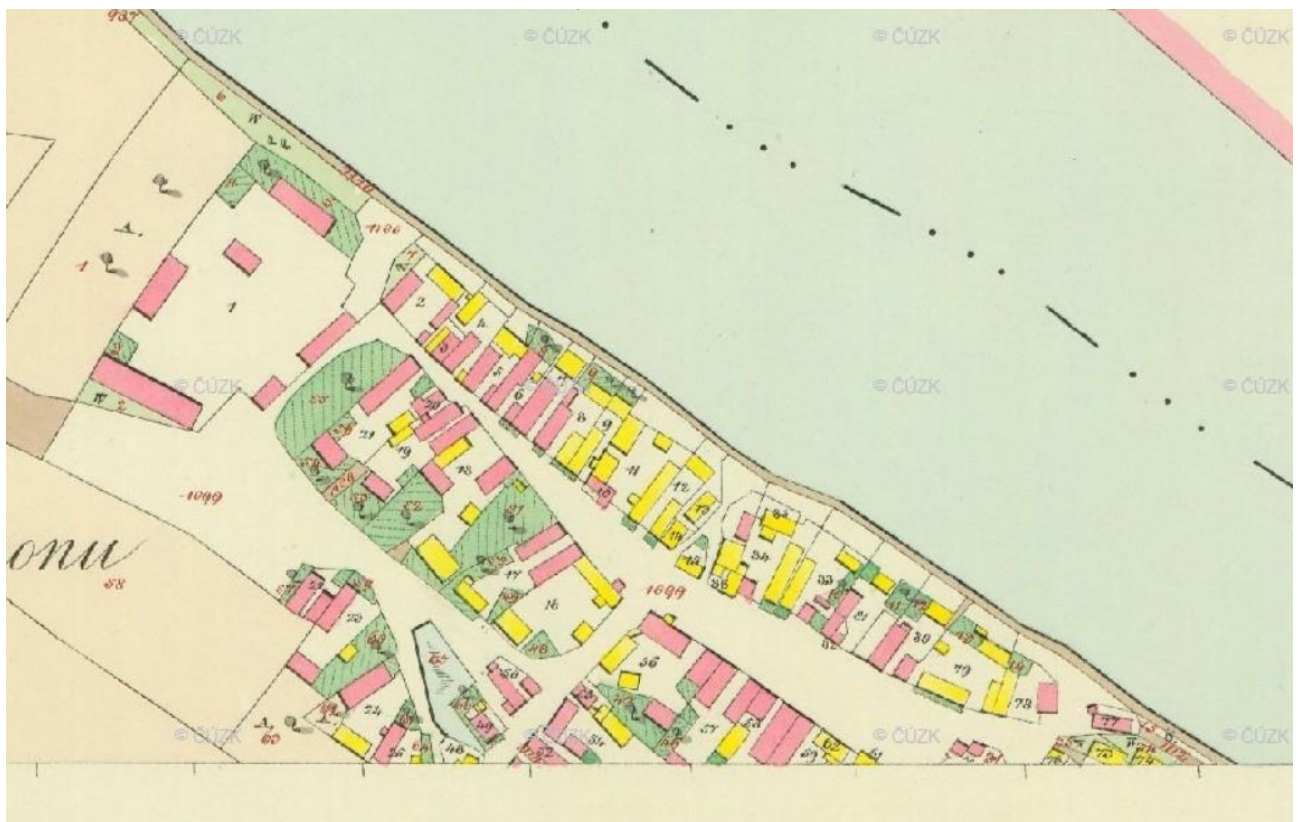
342 Tamtéž.

343 Tamtéž.

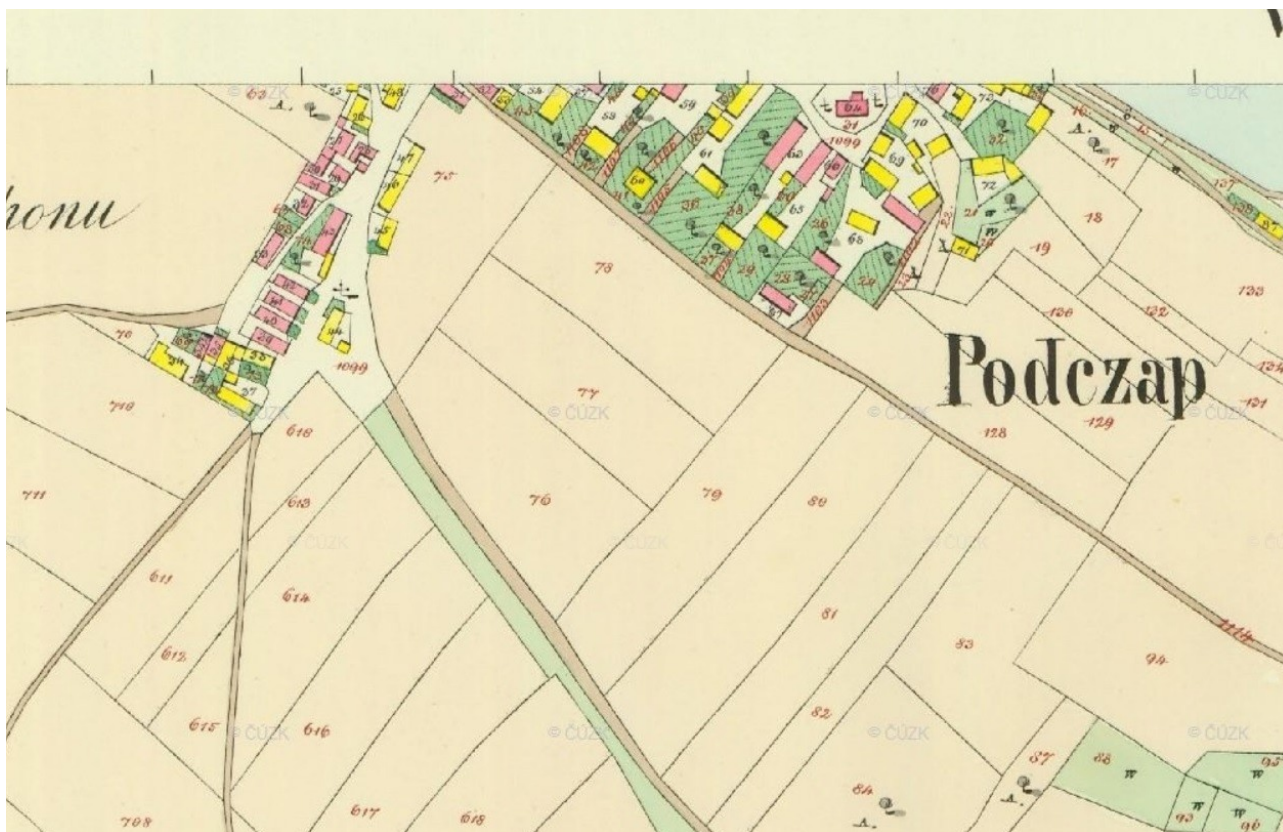
344 Neznámí autor, Kronika kolektivu provozovny 05 soutěžící o titul „Brigáda socialistické práce.

Obrázek 1

Obrázek 2

Obrázek 3

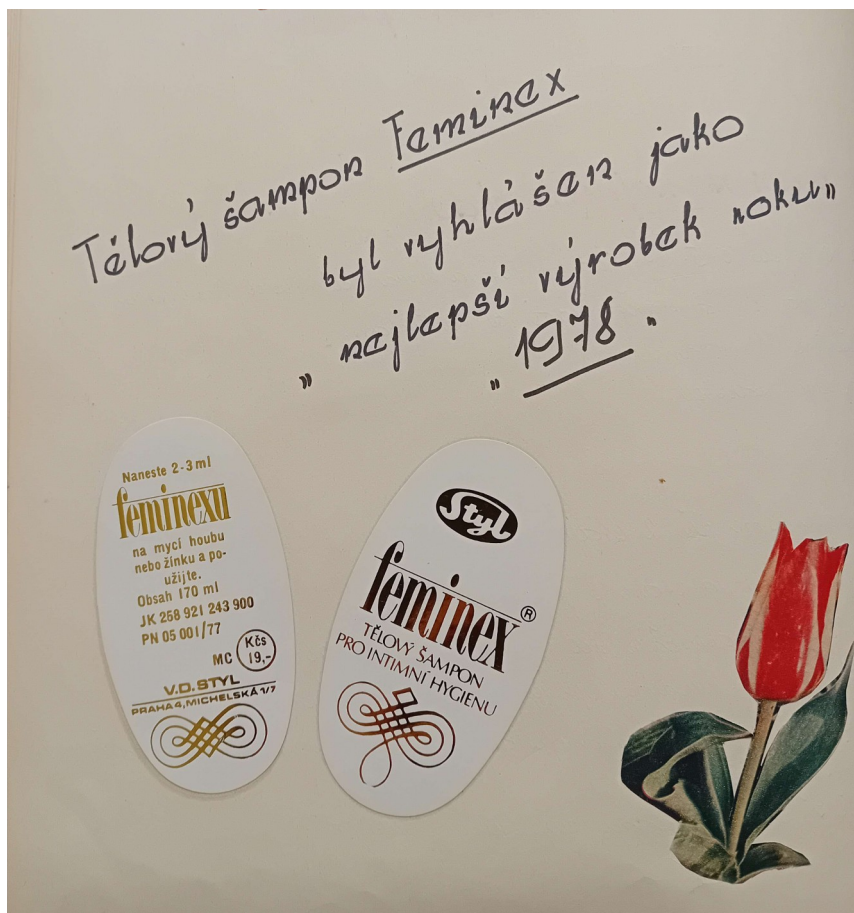

Pěvecký a ochotnický spolek „Pivoda“ v Horních Počaplech (foto okolo roku 1895):
 Zleva pan řídící František Týle s chotí Marií, 3.zleva snad Václav Krotop (*1869), 5. zleva
 Antonín Pech (*1867), 7. zleva Anna Pechová (*1873, sestra Antonína Pecha), vedle Antonína
 Pecha bratři Drázdové (František *1867 a Václav 1863), zcela vpravo Václav Benda (*1879).

Obrázek 4

Obrázek 5

Obrázek 6

Obrázek 7

Obrázek 8

Obrázek 9

HOSPODINA CHVÁLIT VELIM,
ŽIVÉ VOLÁM, MRTVÝCH ŽEŽIM!
Starý zvonový nápis.

SLAVNOST POSVĚCENÍ TŘÍ NOVÝCH ZVONŮ

filiálního chrámu Páně Nanebevzetí P. Marie v Hor. Počapcích
v neděli dne 15. srpna 1926 o tamnější pouti.

Pořad slavnosti:

1. Odpoledne ve 4 hod. příjezd světitele nejdp. preláta Msgr. Dra Františka Hrubila, kancléře arcib. konsistoře a metropolit. kanovníka v Praze.
2. Uvítání.
3. Promluva nejdp. světitele.
4. Svěcení zvonů.
5. Chvalozpěv: »Tebe Bože chválíme.
6. Po vykonání posvátného obřadu budou zvonky vytaženy a zavěšeny a budou poprvé zvonit hrana obětem světové války z farnosti. Před vyzváněním věnuje posmrtnou vzpomínku těmto padlým vdp. Chrys. Emanuel Bouška, farář v Líbotech, polní kurát v. v.

Prosí se o laskavé vyslání četných družiček k této slavnosti.
Hudbu řídí pan kapelník Josef Malý z Roudnice nad Labem.

Nové zvonky utúlá zvonářská firma R. Manoušek a spol. v Brně-Husovicích.
Zvonky mají jména: P. Marie nanebevzaté, sv. patrona čes. Jana Nepomuckého, a sv. Antonína Pad. a váží dohromady 9 metr. centů 71 kg čisté zvonoviny. Z dřívějších zvonů zbyl jen umíráček. Dva zvonky pořídil sám p. Antonín Pech, rolník v Horních Počapcích, třetí zvon opatřen z části p. A. Pechem, z části sbírkou osadníků a penězem za rekvírované zvonky.
Zvonky jsou laděny v tónech a', c', d'.

Farní úřad v Bechlině, dne 3. srpna 1926.

BOHUMIL CYPRÍN, farář.

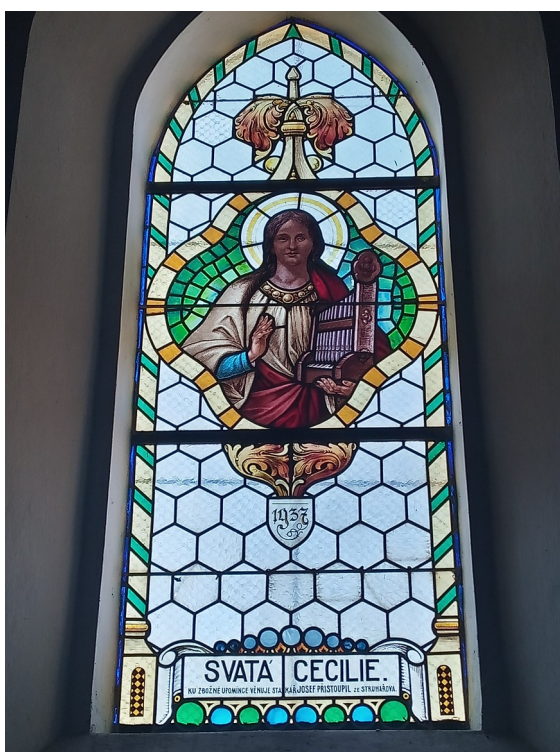
Obrázek 10

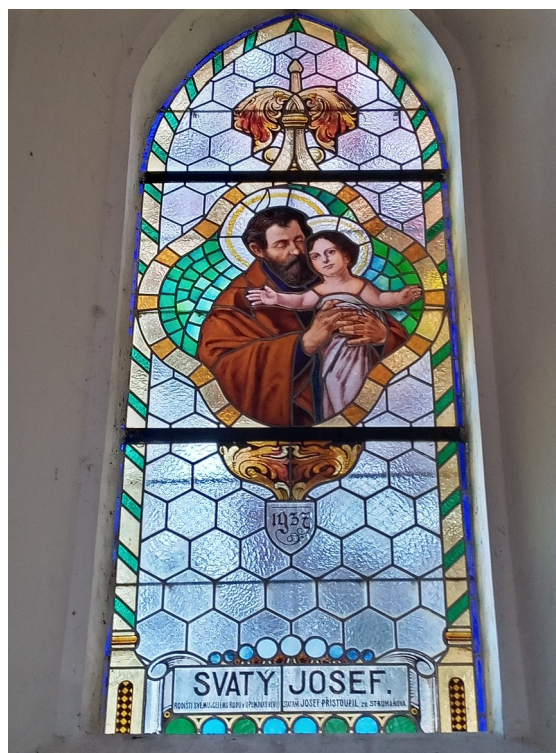
Obrázek 11

Obrázek 12

Obrázek 13

Obrázek 14

Obrázek 15

Obrázek 16

Obrázek 17

První počepelští fotbalisté – rok 1914 (hřiště – cvičiště za č.p. 44 ?)

Obrázek 18

